

Rekomendacje członków Rady Dostępności do Raportu z przeglądu prawa

Raporty z przeglądu prawa pod kątem zapewniania dostępności o których mowa w art. 56 ust. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (dalej: ustawa) przekazane przez ministrów kierujących działami administracji rządowej do ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego zgodnie z art. 56 ust. 1 ustawy, zostały zebrane w tabeli i przekazane do zaopiniowania członkom Rady jako jeden Raport.

Rekomendacje członków RD dotyczące Raportu zostały zebrane w poniższym zestawieniu.

Działy administracji: gospodarka złożami kopalnymi i aktywa państwowe

Raport przygotowany przez: Ministerstwo Aktywów Państwowych

Autor: Adrian Furman

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
------	---	--------------------	--------------

<p>1.</p>	<p>Regulamin przeprowadzania egzaminu określa Rozporządzenie Ministra Aktywów Państwowych z dnia 5 czerwca 2020 r. w sprawie egzaminu dla kandydatów na członków organów nadzorczych. Za organizację egzaminów odpowiada Ministerstwo Aktywów Państwowych.</p>	<p>Wprowadzenie możliwości zdawania egzaminu dla kandydatów na członków organów nadzorczych w całości w formie ustnej lub w całości w formie pisemnej.</p>	<p>Egzamin składa się z dwóch części:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. pisemnej – test wielokrotnego wyboru składający się ze 150 pytań; czas przeznaczony na rozwiązanie testu - 150 minut; Test nie jest dostępny dla osób o szczególnych potrzebach. 2. ustnej – podczas której osoba zdająca odpowiada na pytania zadawane bezpośrednio przez członków komisji egzaminacyjnej. Warunkiem dopuszczenia kandydata dla części ustnej egzaminu jest udzielenie prawidłowej odpowiedzi na nie mniej niż 100 pytań testu. <p>Egzamin uznaje się za złożony z wynikiem pozytywnym w przypadku uzyskania wyniku pozytywnego z obu części egzaminu.</p> <p>Dla osób o szczególnych potrzebach (np. z problemami komunikacji werbalnej lub brakiem funkcjonowania kończyn górnych) wskazane jest dopuszczenie możliwości złożenia egzaminu w całości w formie ustnej lub w całości w formie pisemnej.</p>
-----------	--	--	--

Dział administracji rządowej: sprawiedliwość

Raport przygotowany przez: Ministerstwo Sprawiedliwości

Autor: PFRON

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
1.	art. 183 ¹¹ Kodeksu postępowania cywilnego	<p>Zmiana art. 183¹¹ k.p.c. poprzez oznaczenie jego aktualnej treści jako § 1 oraz dodanie § 2 w poniższym brzmieniu:</p> <p>„W przypadku zgody stron na mediację bez posiedzenia mediacyjnego, mediacja taka może nastąpić przy użyciu urządzeń technicznych, umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku”.</p>	Zwiększenie dostępności rozwiązania jakim jest mediacja poprzez prowadzenie mediacji przy użyciu urządzeń umożliwiających zdalną komunikację stron bez fizycznego posiedzenia mediacyjnego.

2.	Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. poz. 1141).	<p>Dodanie regulacji przewidujących ułatwienia dostępu do budynków i sal sądowych dla osób ze szczególnymi potrzebami. Umożliwi to aktywny i samodzielny udział tych osób w postępowaniach sądowych.</p> <p>Regulacje do wprowadzenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) umieszczanie w sądach informacji dotyczących rozmieszczenia sal rozpraw oraz pomieszczeń przeznaczonych dla interesantów i publiczności w sposób umożliwiający zapoznanie się z ich treścią w sposób wizualny, głosowy lub dotykowy, 2) uzupełnienie zawiadomienia/wezwania kierowanego do strony o możliwości udzielenia pomocy na terenie sądu lub zapewnienia udogodnień technicznych umożliwiających osobom ze szczególnymi potrzebami udział w czynnościach sądowych. 	Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami do sal i pomieszczeń sądowych.
----	--	---	--

<p>Przepisy dot. postępowań rejestrowych i działalności rejestrów, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460 z późn. zm.), przede wszystkim przepisy zawarte w Dziale VI, tytułu II, Księgi Drugiej;- Ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1500 z późn. zm.);- Ustawa z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1158);- Ustawa z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz. U. z 2019 r. poz. 55 z późn. zm.);- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 grudnia 2018 r. w sprawie prowadzenia rejestru pośredników ubezpieczeniowych oraz udostępniania informacji z tego rejestru (Dz. U. poz. 2467).	<p>Dodanie regulacji przewidujących ułatwienia dla osób ze szczególnymi potrzebami rozwiązań pozwalających na aktywne i samodzielne uczestniczenie w postępowaniach rejestrowych.</p> <p>Regulacje do wprowadzenia:</p> <p>1) wprowadzenie przepisów umożliwiających osobom ze szczególnymi potrzebami obsługę postępowań rejestrowych z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się np.:</p> <ul style="list-style-type: none">a) zdalny dostęp online do usługi tłumacza przez stronę internetową i/lub aplikację;b) zapewnienie, na wniosek, komunikacji z podmiotem publicznym w formie, określonej we wniosku, nagrania audio, nagrania wizualnego języku polskim lub migowym, druku w alfabecie Braille'a lub druku czcionką wygodną do czytania. <p>2) dokonanie zmiany rozporządzeń określających wzory dokumentów np. wzory pouczeń, wzory oświadczeń o stanie rodzinnym, majątkowym, dochodach i źródłach utrzymania, stosowanych w ramach postępowań rejestrowych lub w związku z działalnością rejestrów umożliwiających ich pozyskanie za pośrednictwem środków komunikacji na odległość.</p>	<p>Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami do postępowań rejestrowych.</p>
---	--	--

Autor: Aleksander Waszkielewicz

<p>3.</p>	<p>Rekomendacja Ministerstwa nr 2 (str. 2)</p> <p>Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. poz. 1141)</p>	<p>Usunąć z proponowanego rozwiązania (i opisu problemu) terminy „udogodnienia” i „ułatwienia” w kontekście osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>Zastąpić je terminami „zapewnienie dostępności” lub „zapewnienie dostępności usług / zadań (publicznych)”.</p>	<p>Dostępność to prawo człowieka. Podobnie dostęp do wymiaru sprawiedliwości.</p> <p>Celem Państwa jest realizacja praw człowieka wszystkich osób, w tym osób ze szczególnymi potrzebami.</p> <p>Podejście operujące ułatwieniami, udogodnieniami nie jest zgodne z podejściem mówiącym o równości i równych prawach wszystkich osób.</p>
<p>4.</p>	<p>Rekomendacja Ministerstwa nr 3 (str. 2)</p> <p>Przepisy dot. postępowań rejestrowych i działalności rejestrów</p>	<p>Jak wyżej.</p> <p>Po drugie, dodać również informowanie (również) językiem prostym.</p>	<p>Jak wyżej.</p> <p>Po drugie, bardzo często pisma (formularze) urzędowe – ze względu na posługiwanie się, między innymi, hermetycznym słownictwem – pozostają niezrozumiałe lub trudno zrozumiałe dla dużej części społeczeństwa.</p>

Działy administracji rządowej: rodzina, zabezpieczenie społeczne, praca*

*obecnie dział praca w Ministerstwie Rozwoju Pracy i Technologii

Raport przygotowany przez: Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

Autor: PFRON

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
1.	W zakresie regulacji dotyczących opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, Minister Rozwoju pracuje obecnie nad rozporządzeniem zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, którego celem jest lepsze dostosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych.	<p>Rekomenduję wprowadzenie propozycji ze wskazaniem na czym de facto będzie polegała zmiana.</p> <p>Zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 .</p> <p>Prawo budowlane Dz.U. z 2020 r. poz. 1333) – art. 5 ust. 1 pkt 4a: Obiekt budowlany jako całość oraz jego poszczególne części, wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi należy, biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania, projektować i budować w sposób określony w przepisach, w tym techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, zapewniając /.../ minimalny udział lokali mieszkalnych dostępnych dla osób niepełnosprawnych, o których mowa w art. 1 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r., w tym osób starszych w</p>	<p>Obecnie toczą się dyskusje w środowisku społeczników zajmującym się problematyką deinstytucjonalizacji, mieszkalnictwa wspomaganego na temat projektu zmian w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie z dnia 14 lipca 2020 r. dotyczącego wprowadzenia 12 % limitu mieszkań dostępnych oraz określonych wymagań w tych lokalach. Brakuje jednak zakresu dotyczącego bezprogowych wyjść na balkony i ogródki. O ile brak barier fizycznych w przestrzeni wspólnej powinien być uniwersalizowany, o tyle wewnętrzna przestrzeń lokalu powinna być adaptabilna (z określeniem minimalnych wymogów do adaptabilności lokalu: wejścia do lokalu, na balkon lub ogródek bezprogowe), ponieważ dostosowanie mieszkania jest kwestią zindywidualizowaną (np. nie każda osoba na wózku potrzebuje takich samych dostosowań w postaci podnośnika sufitowego,</p>

		<p>ogólnej liczbie lokali mieszkalnych w budynku wielorodzinnym; /.../,</p> <p>Proponuję:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzić w ustawie prawo budowlane oraz w przedmiotowym rozporządzeniu pojęcia mieszkania adaptabilnego z dookreśleniem warunków dostępności (budynek bez barier – podjazdy/najazdy, windy, ewentualnie platformy, dojścia do budynku i przestrzeni wspólnych, wyjście na balkon, wielkość pomieszczeń higieniczno-sanitarnych), - wprowadzić odpowiednie zapisy w rozporządzeniu z dnia 25 czerwca 2002 r. Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 926), które umożliwiają realizację art. 35a ust. 1 pkt 7 lit g oraz w sytuacji niedostatecznych środków PFRON przekazywanych samorządom algorytmem – przyjęcie odpowiedniego programu PFRON bądź poszerzenie dotychczasowych o moduł umożliwiający realizację tego zadania. 	<p>prysznic zamiast wanny, itp.).</p> <p>Jednocześnie należy zaznaczyć krystalizowanie się kompleksowych systemowych rozwiązań w zakresie wspierania mieszkalnictwa OzN w postaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - art. 45 pkt 2 ustawy o zapewnianiu dostępności i w konsekwencji art. 35a ust. 1 pkt 7 lit g ustawy o rehabilitacji, - dotychczasowego art. 35 a ust 1 pkt 7 lit d ustawy o rehabilitacji, - obszaru A Programu wyrównywania różnic między regionami III wraz z Funduszem Dostępności realizowanym przez BGK, - BGK – Fundusz Dopłat w zakresie zwiększenie zasobu lokali mieszkalnych oraz lokali i pomieszczeń z zakresu pomocy społecznej, służących zaspokajaniu potrzeb osób o niskich i przeciętnych dochodach. <p>Jednakże, aby art. 35a ust. 1 pkt 7 lit g ustawy o rehabilitacji /.../ mógł być realizowany, należy wprowadzić odpowiednie zmiany w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON, co umożliwi samorządom powiatowym udzielanie osobom niepełnosprawnym „zmiany samodzielnego lokalu mieszkalnego, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali</p>
--	--	--	--

			<p>(Dz.U. z 2019 r. poz. 737, 1309 i 1469), dotychczas zajmowanego przez osobę niepełnosprawną, w sytuacji braku możliwości zastosowania w tym lokalu lub w budynku racjonalnych usprawnień, o których mowa w <i>ustawie</i> z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności lub jeżeli ich zastosowanie byłoby nieracjonalne ekonomicznie”.</p> <p>Przepis ten nie został dotychczas uwzględniony we właściwym rozporządzeniu prawdopodobnie w związku z brakiem realnej możliwości udzielania indywidualnym osobom niepełnosprawnym dofinansowania ze środków PFRON (przekazywanych algorytmem do samorządów powiatowych) w wysokości dającej możliwość zmiany mieszkania, co nie znaczy, że nie można takiego rozwiązania wprowadzić programem PFRON (na stosowanej dotychczas zasadzie dodatkowych środków na rehabilitację zawodową uzupełniających środki algorytmowe (Program wyrównywania różnic między regionami III, obszar G).</p>
2.	<p>Kwestie dotyczące racjonalnych usprawnień mają się znaleźć w nowo projektowanej ustawie o wyrównywaniu szans osób z niepełnosprawnościami, która będzie służyła wdrażaniu</p>	<p>Rekomendacje dotyczą uwzględnienia w pracach nad projektem ustawy o wyrównywaniu szans /.../ zadań wymienionych w Strategii na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami.</p>	<p><i>Prace nad projektem ustawy mogą wejść w fazę faktyczną - MRiPS ogłosiło nabór otwarty na partnera do wspólnego przygotowania i realizacji projektu pt. "Opracowanie projektu ustawy wdrażającej Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych"</i></p> <p>http://www.niepelnosprawni.gov.pl/a,1119,nabor-</p>

	<p>Konwencji i zawierała regulacje związane z niepełnosprawnością, nie znajdujące się w innych aktach prawnych. Celem nowej ustawy będzie także zapewnienie mechanizmów wsparcia zgodnych z Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych.</p>		<p><u>otwarty-na-partnera-do-wspolnego-przygotowania-i-realizacji-projektu-pt-opracowanie-projektu-ustawy-wdrazajacej-konwencie-o-prawach-osob-niepelnosprawnych</u></p>
<p>3.*</p>	<p>Kwestia zmiany Kodeksu pracy w zakresie wprowadzenia pracy zdalnej, jako dodatkowej formy świadczenia pracy.</p>	<p>Rekomenduję wprowadzenie odpowiednich przepisów w kodeksie pracy umożliwiających stosowanie pracy zdalnej jako formy świadczenia pracy, choć w dotychczasowym brzmieniu Kodeksu pracy jest możliwość świadczenia pracy w systemie telepracy.</p> <p>Forma telepracy wymieniona została w art. 4 ust. 5 pkt 2 ustawy o rehabilitacji /.../ oraz rozdział IIb kodeksu Pracy.</p>	<p>Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych praca jest formą rehabilitacji zawodowej, a pracodawcy w związku z wyposażeniem, dostosowaniem i wynagradzaniem za pracę osób niepełnosprawnych uzyskują określone benefity. Dla osób niepełnosprawnych tak samo jak dla osób sprawnych świadczenie pracy w gronie współpracowników daje realizację potrzeb afiliacyjnych (przynależności, współuczestnictwa, itp.). Forma pracy zdalnej powinna być wykorzystywana jedynie w sytuacji braku możliwości świadczenia pracy w miejscu pracy (pandemia, realne utrudnienia) oraz w związku z preferencjami danej osoby i możliwością świadczenia pracy w warunkach domowych. Dla pewnych grup osób z niepełnosprawnościami (np. z intelektualną, chorobami psychicznymi) świadczenie pracy w miejscu pracy ma bezpośrednie</p>

			przełożenie na terapeutyczny charakter aktywności zawodowej.
--	--	--	--

Autor: Aleksander Waszkiewicz

4.	<p>Rekomendacja nr 1 (str. 5)</p> <p>Ustawa z dnia 20 kwietnia 2020 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</p>	<p>Doprecyzować, że chodzi o udostępnienie informacji w sposób dostępny i zrozumiały.</p> <p>W kontekście zrozumiałości informacji odwołać się także do języka prostego.</p>	<p>Należy podkreślić, że Ministerstwo zauważyło problem ze zrozumieniem informacji.</p> <p>Innym problemem może być dostępność formy informacji lub komunikacji, który należy także zauważyć.</p>
5.	<p>Rekomendacja nr 3 (str. 6)</p> <p>Projektowana ustawa o wyrównywaniu szans osób z niepełnosprawnościami</p>	<p>Uwzględnić w założeniach ustawy nie tylko stosowania racjonalnych usprawnień, ale przede wszystkim uwzględnianie uniwersalnego projektowania.</p>	<p>Projektowana ustawa jest bardzo cenną i niezwykle pożądaną inicjatywą.</p> <p>Należy w pierwszej kolejności uwzględniać uniwersalne projektowanie. Dopiero, gdy to podejście nie zapewni dostępności, można sięgnąć po stosowanie racjonalnych usprawnień.</p> <p>Należy pamiętać, że uniwersalne projektowanie ma prymat nad racjonalnymi usprawnieniami. Racjonalne usprawnienia mają charakter drugorzędny w stosunku do uniwersalnego projektowania.</p>

Autor: PFRON

6.	<p>Art. 53 i 54 ustawy z dnia z dnia 12 marca 2004 r. o</p>	<p>Proponuję wprowadzenie następujących zmian:</p>	<p>Przepisy art. 53 i 54 ustawy o pomocy społecznej w sposób zasadniczy uniemożliwiają procesy deinsty-</p>
----	---	--	---

<p>pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1876)</p>	<p>Art. 53 1. Osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki*, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, /.../ może być przyznane wsparcie w mieszkaniu chronionym.</p> <p>2. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą ze wsparciem asystentów osoby niepełnosprawnej i terapeutów pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu.</p> <p>6. W mieszkaniu chronionym wspieranym zapewnia się usługi bytowe oraz pomoc asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania samodzielności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.</p> <p>Art. 54. [Przesłanki i zasady umieszczenia w domu pomocy społecznej]</p> <p>1. Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, któ-</p>	<p>tuczonalizacyjne, a co za tym idzie ograniczenie dostępności do życia w miejscu zamieszkania i uzyskiwania tam odpowiedniego wsparcia (konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, art. ...).</p>
---	--	--

		rej nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej, mieszaniu chronionym wspieranym lub zapewnieniu usług asystentkich w miejscu zamieszkania.	
--	--	---	--

Dział administracji rządowej: oświata i wychowanie

Raport przygotowany przez: Ministerstwo Edukacji Narodowej

Autor: PFRON

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
1.	Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty	Konieczność określenia wymagań minimalnych związanych z zapewnieniem dostępności w przypadku obecności w szkole osób ze szczególnymi potrzebami lub odniesienie do zastosowania Ustawy o zapewnianiu dostępności. Warto zaznaczyć, że w przypadku nowopowstających szkół powinien być wymóg stosowania uniwersalnego projektowania, natomiast w placówkach już istniejących racjonalnych usprawnień tak jak są zapisane w UoD. Powinny się one znaleźć w rozdziałach dotyczących organizacji placówek pu-	Brak jest w prawie oświatowym określonych wymagań w dostosowaniu szkoły do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami, ale też innych osób ze szczególnymi potrzebami dlatego też należy wprowadzić takie zapisy.

		blicznych i niepublicznych.	
--	--	-----------------------------	--

Autor: Aleksander Waszkielewicz

2.	Rekomendacja Ministerstwa nr 2 (str. 11 w Raporcie zbiorczym)	Potrzebne otwarte podejście, że każda osoba ze szczególnymi potrzebami (w zakresie edukacji) otrzyma adekwatne wsparcie, a nie pod warunkiem ujęcia na zamkniętej liście typów niepełnosprawności (jak w rozporządzeniu w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych...). Rekomendację należy czytać łącznie z rekomendacją nr 1.	
----	---	---	--

Autor: Aleksander Waszkielewicz

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
3.	Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych	Rozszerzyć katalog przyczyn niepełnosprawności, zgodnie z rozumieniem niepełnosprawności zawartym w Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami. Rekomendacja ta jest wsparta przez rekomendację nr 2 Ministerstwa (str. 11 raportu zbiorczego), która zakłada oparcie na modelu biopsychospołecznym (a nie	W polskim systemie edukacji tylko niewielka grupa uczniów i uczennic z niepełnosprawnościami otrzymuje potrzebne im wsparcie. Katalog przyczyn uznania za dziecko z niepełnosprawnością w systemie edukacji wyklucza ze wsparcia: uczniów i uczennice z chorobami przewlekłymi, doświadczeniem kryzysu psychicznego (zaburzeniami psychicznymi), osób w spektrum autyzmu (z zaburze-

	społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym, par 1	odwołanie do sztywnej listy niepełnosprawności). Można też założyć, że katalog będzie otwarty zgodnie z podejściem przyjętym w definicji osoby ze szczególnymi potrzebami w Ustawie o zapewnianiu dostępności... Wtedy każda osoba, która posiada szczególne potrzeby w zakresie edukacji, ma szansę otrzymać odpowiednie wsparcie.	niami ze spektrum autyzmu) oprócz autyzmu i zespołu Aspergera.
4.	Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 grudnia 2019 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2020	Dodać wagi subwencyjne zgodnie z rozszerzonym katalogiem niepełnosprawności.	Zapewnienie wsparcia.
5.	Ustawa Prawo oświatowe	Doprecyzować czas trwania przejazdu do szkoły / domu, warunki przejazdu i opieki w jego trakcie, dostosować przepisy o zwrocie kosztów (jeżeli dowożą rodzice) do realnych kosztów przez nich ponoszonych	Brakuje przepisów regulujących czas trwania przejazdu do szkoły / domu (przez co zdarza się, że trwa parę godzin), warunki przejazdu i opieki w jego trakcie powoduje, że uczniowie i uczennice z niepełnosprawnościami są dowożeni w zbyt długo i w złych warunkach. Nowe przepisy dotyczące zwrotu kosztów dla rodziców wymuszają na rodzicach współfinansowanie dowozów.
6.	Ustawa Prawo oświatowe	Zapewnić edukację dwujęzyczną dla osób g/Głuchych i słabosłyszących.	Osoby g/Głuche i słabosłyszące w polskich realiach i metodach edukacji nie nabywają sprawnej (nie mówiąc o płynnej) umiejętności posługiwania się

		Edukacja dwujęzyczna oznacza edukację w polskim języku migowym i języku polskim.	językiem polskim. Język polski pozostaje językiem obcym opanowanym na poziomie podstawowym. Powoduje to szereg barier w obszarze informacji i komunikowania się, a dalej wykluczenie społeczne.
7.		<p>Programy kształcenia powinny obejmować:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z kwestiami dostępności, uniwersalnego projektowania, szczególnych potrzeb i osób ze szczególnymi potrzebami • Naukę tworzenia dostępnych dokumentów, zwłaszcza elektronicznych (co stało się normą w dobie pandemii) 	<p>Uczniowie i uczennice w ramach formalnej edukacji uczą się tworzenia dokumentów elektronicznych. W związku z pandemią znacząco obniżył się wiek pracy na dokumentach elektronicznych.</p> <p>Metody i nawyki przyswojone na tym etapie będą wykorzystywane w dalszej edukacji, dorosłym życiu i pracy zawodowej.</p> <p>Tak samo pojęcie uniwersalnego projektowania i dostępności, która jest postrzegana już jako prawo człowieka, mają olbrzymie znaczenie dla rozwoju wiedzy i świadomości młodego człowieka i stosowania ich potem w dorosłym życiu. Dotyczy to, między innymi, przedmiotów i rozwiązań wykonywanych na przedmiocie Technika, dokumentów elektronicznych, materiałów multimedialnych, a kończąc na kształceniu zawodowym.</p> <p>Kolejna kwestia to funkcjonowanie osób ze szczególnymi potrzebami (seniorów/ek, osób z niepełnosprawnościami, osób chorujących itp.) w społeczeństwie i widzenie (uwzględnienie) ich</p>

obecności, potencjału i potrzeb jest kluczowe.

Autor: PFRON

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
2.	<p>Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 i 1378),</p> <p>Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty</p>	<p>Nie ma potrzeby wprowadzania dodatkowej definicji „bariery” w przepisach prawa oświatowego, treść ustawy Prawo oświatowe oraz prawo o systemie oświaty regulują zasady funkcjonowania szkół publicznych i niepublicznych, ewentualnie w art.82 ust. 3 w odniesieniu do wymagań wobec placówek niepublicznych można dodać punkt:</p> <p>„ możliwość korzystania z placówki bez przeszkód lub ograniczeń architektonicznych, cyfrowych lub informacyjno-komunikacyjnych, które uniemożliwiają lub utrudniają osobom ze szczególnymi potrzebami udział w różnych sferach życia szkoły na zasadzie równości z innymi osobami”</p> <p>Art. 1 ust 7 ustawy Prawo oświatowe można dodać zapis: „, oraz możliwość korzystania z placówki bez przeszkód lub ograniczeń architektonicznych, cyfrowych lub informacyjno-komunikacyjnych, które uniemożliwiają lub utrudniają osobom ze szczególnymi</p>	<p>Określenie bariery istniejące w Ustawie o zapewnianiu dostępności odnosi się do podmiotów publicznych, od 2019 roku szkoły niepubliczne są zobowiązane do funkcjonowania na zasadzie szkół publicznych, których organ prowadzący nie jest podmiotem publicznym</p> <p>Art. 1 ust 4 i 5 Ustawy o systemie oświaty określa, że:</p> <p>„ system oświaty zapewnia w szczególności(...)</p> <p>4.dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, a także możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej;</p> <p>5. możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną oraz niedostosowaną społecznie, zgodnie z indy-</p>

		potrzebami udział w różnych sferach życia szkoły na zasadzie równości z innymi osobami”	widualnymi potrzebami rozwojowymi oraz edukacyjnymi oraz predyspozycjami.
3.	<p>Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 1 lutego 2013 roku w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych</p> <p>Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 i 1378),</p>	<p>Ocena potrzeb i zakres wsparcia „osób doświadczających trudności w funkcjonowaniu, w tym uczeniu się” są określone w opinii wydawanej przez poradnie psychologiczno- pedagogiczne.</p> <p>Art. 1 ust 7 ustawy Prawo oświatowe można dodać zapis: „, oraz możliwość korzystania z placówki bez przeszkód lub ograniczeń architektonicznych, cyfrowych lub informacyjno-komunikacyjnych, które unieumożliwiają lub utrudniają osobom ze szczególnymi potrzebami udział w różnych sferach życia szkoły na zasadzie równości z innymi osobami”</p>	<p>Rozporządzenie stanowi w par. 6.1 ust. 6, że „, opinia poradni zawiera(...)określenie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dziecka albo pełnoletniego ucznia oraz opis mechanizmów wyjaśniających funkcjonowanie dziecka lub pełnoletniego ucznia, w odniesieniu do problemu zgłaszanego we wniosku o wydanie opinii,</p> <p>8. wskazania dla nauczycieli dotyczące pracy z dzieckiem lub pełnoletnim uczniem”</p> <p>Ponadto model biopsychospołeczny niepełnosprawności stosowany w Polsce uwzględnia model określony w Konwencji Praw OzN.</p>

Dział administracji rządowej: budżet, finanse publiczne, instytucje finansowe

Raport przygotowany przez: Ministerstwo Finansów

Autor: PFRON

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
1.	<p>Ustawa z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 130)</p> <p>Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 listopada 2010 r. w sprawie Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do Spraw Doradztwa Podatkowego i przeprowadzania egzaminu na doradcę podatkowego (Dz.U. 2010 nr 212 poz. 1390)</p> <p>Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie testu umiejętności przeprowadzanego w celu uznania</p>	<p>Ustawa z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 130):</p> <p>dodanie art. 22 ust. 12a w brzmieniu: “Komisja Egzaminacyjna zapewnia osobom z niepełnosprawnościami warunki do udziału w egzaminie.”;</p> <p>dokonanie zmiany treści przepisu art. 24 ust. 1 na następującą: “Egzamin na doradcę podatkowego składa się z części pisemnej i ustnej. Dopuszczalna jest zmiana formy egzaminu w celu zapewnienia jego dostępności.”;</p> <p>dodanie na końcu art. 22a zdania: “Przeprowadzenie testu umiejętności odbywa się w sposób zapewniający dostępność dla osób z niepełnosprawnością.”.</p> <p>Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 listopada 2010 r. w sprawie Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do Spraw Doradztwa Podatkowego i przeprowa-</p>	<p>Wskazane przez Ministerstwo Finansów akty prawne nie zawierają rozwiązań zapewniających dostępność egzaminów na doradców podatkowych dla osób z niepełnosprawnościami. Dlatego rekomenduję wprowadzenie niezbędnych zmian, które zapewnią osobom z niepełnosprawnościami równy dostęp do egzaminów na doradców podatkowych.</p> <p>Dodatkowo, proponuję wprowadzenie niezbędnych zmian także do Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie testu umiejętności przeprowadzanego w celu uznania kwalifikacji do wykonywania zawodu doradcy podatkowego (Dz.U. 2016 poz. 2055), aby zapewnić także dostępność testów umiejętności wykonywanych w celu uznania kwalifikacji do wykonywania zawodu doradcy podatkowego.</p>

	<p>nia kwalifikacji do wykonywania zawodu doradcy podatkowego (Dz.U. 2016 poz. 2055)</p>	<p>dzania egzaminu na doradcę podatkowego (Dz.U. 2010 nr 212 poz. 1390):</p> <ul style="list-style-type: none"> – w §7. ust. 1. dodanie pkt 1a: “zapewnienie dostępności egzaminu dla kandydatów z niepełnosprawnościami”; – dodanie §22. ust. 1a w brzmieniu: "Jeżeli zapewnienie dostępności dla kandydata z niepełnosprawnością tego wymaga, dokonuje się adekwatnej adaptacji sposobu przeprowadzenia egzaminu, w tym jego formy." <p>Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie testu umiejętności przeprowadzanego w celu uznania kwalifikacji do wykonywania zawodu doradcy podatkowego (Dz.U. 2016 poz. 2055):</p> <ul style="list-style-type: none"> – w § 4. 1. dodanie po kropce treści: "Dopuszczalna jest zmiana formy egzaminu w celu zapewnienia jego dostępności."; <p>dodanie § 5. 1a. w brzmieniu: " Jeżeli zapewnienie dostępności dla kandydata z niepełnosprawnością tego wymaga, dokonuje się adekwatnej adaptacji sposobu przeprowadzenia egzaminu, w tym jego formy."</p>	
--	--	--	--

Autor: Aleksander Waszkielewicz

2.		<p>Umożliwić komunikację ze służbami skarbowymi, w tym składanie dokumentów, formularzy za pośrednictwem platformy ePUAP.</p>	<p>Obecnie możliwe jest składanie dokumentów w formie pisemnej, elektronicznej (z kwalifikowanym podpisem elektronicznym, który nie jest rozpozszechniony) lub w postaci elektronicznej bez kwalifikowanego podpisu elektronicznego pod warunkiem składania zeznań w poprzednim roku.</p> <p>Podatnicy i podatniczki, którzy/re dopiero rozpoczynają działalność, nie składali zeznań w poprzednim roku, nie mogą więc skorzystać z postaci elektronicznej. Pozostaje im forma pisemna i skorzystanie z usług pocztowych. Jest to ograniczenie dla wszystkich obywaterek i obywateli, a zwłaszcza dla tych ze szczególnymi potrzebami.</p> <p>Platforma ePUAP umożliwia składanie dokumentów w komunikacji z administracją publiczną i można umożliwić także wykorzystanie tej platformy do komunikacji ze służbami skarbowymi.</p>
3.		<p>Zapewnić dostępność narzędzi elektronicznych udostępnianych przez Ministerstwo.</p>	<p>Przykładowo, narzędzie „Twój e-PIT” było bardzo dostępne, by pogorszyć swoją dostępność w kolejnym roku.</p> <p>Dostępność narzędzi elektronicznych to jedyny sposób na zapewnienie włączenia społecznego i cyfrowego (i gospodarczego).</p>

Dział administracji rządowej: kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Raport przygotowany przez: Ministerstwo Kultury Dziedzictwa Narodowego

Autor: PFRON

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
1.	Ustawa z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwie i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych	Dostosowanie treści ustawy i jej formy do wymogów dostępności, podjęte już działania(prace nad nowym aktem prawnym) mają zniwelować istniejące problemy	Rekomenduję dostosowanie ustawy i jej udostępnienie w kontekście dostępności informacyjno-komunikacyjnej

Autor: Aleksander Waszkielewicz

2.	Rekomendacja nr 1 (str. 14) Ustawa z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwie i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach Państwowych Wprowadzenie oficjalnego przekładu hymnu państwowego na PJM	Wprowadzić tę rekomendację.	
----	---	-----------------------------	--

Dział administracji: Informatyzacja*

*Obecnie dział informatyzacja w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

Raport przygotowany przez: Ministerstwo Cyfryzacji

Autor: PFRON

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
1.	Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz.U. 2019 poz. 848)	Należy w ustawie dodać przepis nakładający na podmiot publiczny obowiązek przygotowania szczegółowego, rocznego planu wdrażania dostępności cyfrowej w przypadku braku jej zapewnienia i publikowania tego planu w deklaracji dostępności.	Sama deklaracja może być zapisem bardzo statycznym, który potwierdzi i utwierdzi dostępność częściową. Plan może zapewnić postęp procesu uzyskania dostępności.
2.	Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz.U. 2019 poz. 848) Art. 8 ust 2 pkt 2 lit e	W art. 8 ust 2 pkt 2 lit e dodać po przecinku: „przy czym do informacji tych dołączone jest nagranie w Polskim Języku Migowym oddające ich treść”	Sytuacja pandemiczna ujawniła, że grupa osób Głuchych może zostać komunikacyjnie zaniedbana.

3.	Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym	Niezbędnym jest dodanie przepisu nakazującego zadbanie o to, by w procesie monitorowania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania uwzględnione zostały potrzeby osób niepełnosprawnych (szczególnie w przypadku publikowania informacji na stronach www i przekazywania informacji drogą audiowizualną).	j.w.
4.	Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz.U. 2019 poz. 848)	Należy dodać przepis wyznaczający nieprzekraczalny termin 14 dni na dodanie napisów od opublikowania nagrania z transmisji na żywo.	Zgodnie z załącznikiem do Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz.U. 2019 poz. 848), kryterium sukcesu 1.2.2 Napisy rozszerzone (nagranie) wskazuje na to, że wszystkie materiały publikowane na stronie internetowej podmiotu powinny zawierać napisy dla osób Głuchych. Nie ma to znaczenia, że wcześniej był to materiał emitowany na żywo.
5.	Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz.U. 2019 poz. 848)	Należy uzupełnić przepis art. 2 Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych o publikacje na strona www oraz w aplikacjach mobilnych partii politycznych, komitetów wyborczych oraz posłów i senatorów.	Partie polityczne powinny podlegać wymaganiom Ustawy tak jak inne podmioty, które korzystają ze środków publicznych.

Dział administracji rządowej: transport, łączność *

* Obecnie dział łączność w Ministerstwie Aktywów Państwowych

Raport przygotowany przez: Ministerstwo Infrastruktury

Autor: Urząd Transportu Kolejowego (UTK)

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
1.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 20 kwietnia 2017 r. w sprawie rodzajów dokumentów poświadczających uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. poz. 810)	W odniesieniu do zmian zaproponowanych w pkt 12 „Raportu zbiorczego z przeglądu prawa” rekomendowane jest rozszerzenie listy dokumentów poświadczających uprawnienia do ulg także dla pozostałych kategorii osób z niepełnosprawnościami. W związku z tym, zmianami należy objąć oprócz § 3 ust. 1 pkt 2 także § 6 ust. 1 i § 7 ust.1 i ust. 2 rozporządzenia.	Uporządkowanie stanu prawnego i ułatwienie osobom z niepełnosprawnościami korzystania z ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego.

Autor: Urząd Transportu Kolejowego (UTK)

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
2.	Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1944, z późn. zm.)	<p>Dodanie do art. 48 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym ust. 4 w brzmieniu:</p> <p>Organizator przyjmujący skargi i reklamacje pasażerów w związku z realizacją przewozów przez operatora, powinien umożliwić ich wnoszenie przy uwzględnieniu regulacji zawartych w art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r.o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062).</p>	<p>Ustawa o publicznym transporcie zbiorowym zawiera regulację dotyczącą składania skarg i reklamacji. Przepis zawarty w przedmiotowej ustawie ma charakter ogólny i traktuje jedynie o tym, że istnieje możliwość składania skarg i reklamacji w związku z działalnością danego przewoźnika.</p> <p>W celu zachowania spójności systemu prawa, a także podkreślenia istoty regulacji zawartych w ustawie o zapewnianiu dostępności osobom o szczególnych potrzebach, przywołany powyżej przepis mógłby zostać uzupełniony o odwołanie do wymogów określonych w art. 6 ustawy o zapewnianiu dostępności osobom o szczególnych potrzebach (zapewnienie dostępności cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej i architektonicznej). Powyższe działanie mogłoby skutkować zapewnieniem możliwości korzystania przez osoby o szczególnych potrzebach z mechanizmu składania skarg i reklamacji, który dotychczas nie uwzględniał indywidualnych potrzeb i oczekiwań tej grupy osób.</p>

Autor: Urząd Komunikacji Elektronicznej (UKE)

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
4.	Art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1041), zwanej dalej „Pp”, oraz rozporządzenie wydane na podstawie delegacji ustawowej z art. 26 ust. 2 Pp	Rekomenduje się określenie w obowiązujących przepisach zasad (warunków) uzyskania wpisu (oraz jego usunięcia) do wykazu zawartego w rozporządzeniu określającym wykaz bibliotek, organizacji osób niewidomych oraz organizacji, których celem statutowym jest działanie na rzecz osób niewidomych, o którym jest mowa w art. 26 ust. 2 Pp.	<p>Uzasadnienie: Brak regulacji w zakresie zasad (warunków) uzyskania wpisu (oraz jego usunięcia) do wykazu zawartego w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 26 ust. 2 Pp.</p> <p>Uzasadnienie szczegółowe: Obowiązujące przepisy stanowią, że zwolnione z opłaty za usługę pocztową są przesyłki dla osób niewidomych nadane m.in. przez biblioteki lub organizacje osób niewidomych bądź organizacje, których celem statutowym jest działanie na rzecz osób niewidomych, i adresowane do osoby niewidomej.</p> <p>Stosownie zaś do przepisu art. 26 ust. 2 Pp, wykaz powyższych organizacji określa, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego oraz minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.</p> <p>Wskazać zatem należy, że obowiązujące przepisy nie regulują zasad (warunków) uzyskania wpisu do omawianego wykazu.</p>
5.	Art. 297 ust. 1 i 3 ustawy Prawo komunikacji elek-	Rekomenduje się w rozporządzeniu określającym szczegółowe wymagania dotyczące świadczenia udo-	Ustawa Prawo komunikacji elektronicznej będzie zmieniała zasady zapewnienia dostępności usług

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
	tronicznej	godnień i usług dla osób z niepełnosprawnościami przez dostawców usług komunikacji elektronicznej uwzględnienie dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej.	<p>dla osób ze szczególnymi potrzebami, poszerzając w znaczący sposób uprawnia tej grupy osób i nakładając konieczność lepszego dostosowania architektury, procedur, przestrzeni cyfrowej i świadczonych usług.</p> <p>Dotychczas dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych miał zapewnić, w miarę możliwości technicznych, użytkownikom końcowym będącym osobami niepełnosprawnymi dostęp do świadczonych przez siebie usług telefonicznych równoważny dostępowi do usług telefonicznych, z jakiego korzysta większość użytkowników końcowych.</p> <p>Docelowo obowiązki będą skupiały się na zaspokojeniu potrzeb konkretnych grup społecznych, zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i osób o szczególnych potrzebach społecznych.</p> <p>Podstawowa zmiana względem dotychczasowych przepisów polegać będzie na rozszerzeniu zakresu podmiotowego adresatów obowiązków związanych z zapewnieniem dostępności osobom z niepełnosprawnościami na poziomie równoważnym dostępowi do usług z jakiego korzysta większość użytkowników końcowych.</p> <p>Dotychczas obowiązki te adresowane były do dostawców publicznie dostępnych usług telefonicznych, zgodnie z projektowaną ustawą obowiązki te</p>

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
			<p>mają objąć wszystkich dostawców usług komunikacji elektronicznej, co odpowiada wymogom z art. 111 EKŁE.</p> <p>Szczegółowe wymagania i zakres udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami określać będzie akt wykonawczy ministra właściwego do spraw informatyzacji.</p> <p>Dostawca usług komunikacji elektronicznej będzie miał obowiązek zapewnienia użytkownikom końcowym z niepełnosprawnościami dostęp do świadczonych przez siebie udogodnień i dostęp do świadczonych przez siebie usług równoważny dostępowi do usług komunikacji elektronicznej z jakiego korzysta większość użytkowników końcowych.</p> <p>Dodatkową zmianą będzie brak możliwości powołania się dostawcy na nie zapewnienie równoważnego dostępu do usług i udogodnień ze względu na brak możliwości technicznych.</p> <p>Kluczowe będzie dążenie do zapewnienia równorzędnego dostępu do usług i udogodnień niezależnie od stopnia sprawności danej osoby.</p>

Działy administracji: szkolnictwo wyższe i nauka

Raport przygotowany przez: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Autor: PFRON

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
1.	Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668)	<p>Propozycja zgłoszona przez Radę Ekspertów ds. Kształcenia Studentów z Niepełnosprawnością:</p> <p>wprowadzenie mechanizmu analogicznego do mechanizmu gwarantującego zapewnienie warunków bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kształcenia, określonego w Art. 51 Ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce w stosunku do zapewnienia dostępności, poprzez dodanie po art. 51 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668), art. 511 w brzmieniu:</p> <p>„ust. 1. Rektor zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2020 r. poz. 1062), warunki do pełnego udziału w życiu i społeczności uczelni, w tym w zatrudnieniu, kształceniu, prowadzeniu badań naukowych, działalności kulturalnej i sportowej, w szczególności przez zapewnienie dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-</p>	<p>Zadania rektora zostały już określone w art. 23, natomiast sposób realizacji zadań jest autonomiczną decyzją organów uczelni, dlatego nie ma potrzeby wprowadzania dodatkowych przepisów w tym zakresie. Natomiast propozycję Rady Ekspertów ds. Kształcenia Studentów z Niepełnosprawnością w zakresie opracowania standardów zapewnienia dostępności uczelni uważam za zasadną. Jak wskazała Rada, część z tych podmiotów nie realizuje tych zadań w ogóle a egzekwowanie prawa w tym zakresie przez osoby z niepełnosprawnością jest utrudnione. Co stanowi zagrożenie dla edukacji szczególnie dla osób mieszkających w mniejszych ośrodkach akademickich. Dlatego uważam za potrzebne wprowadzenie, w drodze rozporządzenia, minimalnych standardów dostępności. Dla uczelni stanowiłyby one jasny katalog wymogów, które muszą spełnić w zakresie dostępności, natomiast dla osób z niepełnosprawnościami byłyby informacją, jakiego zakresu wsparcia w edukacji na poziomie wyższym mogą oczekiwać.</p>

		<p>komunikacyjnej oraz prowadzenie szkoleń.</p> <p>ust. 2 Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego określi, w drodze rozporządzenia, sposób zapewnienia w uczelni warunków, o których mowa w ust. 1, mając na uwadze specyfikę działalności uczelni oraz standardy dostępności dla osób niepełnosprawnych oraz osób ze szczególnymi potrzebami.</p> <p>Rekomenduję wprowadzenie przepisów regulujących standardy dostępności uczelni poprzez dodanie w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668) art. 49 ust. 1a w brzmieniu: „Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego określi, w drodze rozporządzenia, minimalne wymagania w zakresie realizacji zadania uczelni określonego w art. 11 ust. 1 pkt 6), w szczególności zapewniania osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) procesie przyjmowania na uczelnię w celu odbywania kształcenia, 2) kształceniu, 3) prowadzeniu działalności naukowej.” 	
2.	Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668),	Propozycja zgłoszona przez Radę Ekspertów ds. Kształcenia Studentów z Niepełnosprawnością: umożliwienie doktorantowi/ce zawieszenia kształcenia	Ustawa prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w sposób istotny ogranicza możliwość uzasadnionej przerwy w odbywaniu kształcenia lub jego przedłużenie. Obecne przepisy na równi stawiają prowa-

	<p>art. 204 ust. 3: „Kształcenie, na wniosek doktoranta, jest zawieszane na okres odpowiadający czasowi trwania urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego oraz urlopu rodzicielskiego, określonych w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.</p>	<p>(wzięcia urlopu) ze względu na stan zdrowia poprzez dodanie w art. 204 ust. 4 w brzmieniu: „W przypadkach szczególnie uzasadnionych stanem zdrowia doktoranta kształcenie może zostać zawieszane na wniosek doktoranta nie dłuższy niż okres urlopów określonych w ust. 3”.</p> <p>Rekomenduję wprowadzenie przepisów odpowiadających na potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie przerwy w odbywaniu kształcenia w szkołach doktorskich poprzez dodanie w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668) art. 204 ust. 2a w brzmieniu:</p> <p>„Termin, o którym mowa w art. 204 ust. 2 może być dodatkowo przedłużony o okres niezbędny na zapewnienie doktorantowi posiadającemu orzeczenie o niepełnosprawności warunków pełnego udziału w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej, jednak nie dłużej niż o rok.”,</p> <p>ust. 4 o treści:</p> <p>„Udzielenie przerwy w kształceniu możliwe jest na wniosek doktoranta w przypadku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) gdy doktorant uległ wypadkowi w związku z realizacją programu kształcenia lub na terenie uczelni, 2) czasowej niezdolności do odbywania kształcenia ze względu na stan zdrowia, nie spowodowanej wypadkiem, o którym mowa w pkt 1), 3) konieczności sprawowania osobistej opieki nad 	<p>dzenie długotrwałych badań z ciężką chorobą lub koniecznością opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnością, ograniczając jednocześnie maksymalny okres przedłużenia terminu złożenia pracy doktorskiej do 2 lat. Jednocześnie brak w ustawie zapisów umożliwiających dodatkowe przedłużenie kształcenia z uwagi na czas niezbędny dla uczelni, na zapewnienie dostępności kształcenia i prowadzenia badań naukowych, co w przypadku osób z niepełnosprawnościami może stanowić kluczowy element warunkujący zdolność realizacji przez nie obowiązków jako doktorantów i w konsekwencji uzyskania stopnia doktora. Wprowadzenie proponowanych zmian prawnych zwiększy dostępność kształcenia w szkołach doktorskich ponieważ pozwoli osobom ze szczególnymi potrzebami na przerwę w kształceniu w sytuacji wypadku, choroby lub konieczności opieki nad dzieckiem a także daje możliwość dodatkowego przedłużenia kształcenia w sytuacji, gdy wymaga tego proces zapewniania dostępności dla konkretnego doktoranta z niepełnosprawnością. Przedstawione propozycje nie powodują konieczności ponoszenia dodatkowych wydatków przez budżet państwa.</p>
--	---	---	---

		<p>dzieckiem do 4. roku życia lub dzieckiem posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności.</p> <p>Przerwa w kształceniu wynosi maksymalnie 2 lata i nie wlicza się do terminu określonego w art. 204 ust. 2.”</p> <p>oraz art. 205 ust. 1 pkt 5) w brzmieniu:</p> <p>„Regulamin szkoły doktorskiej określa organizację kształcenia w zakresie nieuregulowanym w ustawie, w szczególności: (...) 5) zasady udzielania zgody na przerwę w kształceniu”.</p>	
3.	<p>Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668) art. 104 pkt 2): „Student może ubiegać się o: (...)2) zakwaterowanie małżonka lub dziecka w domu studenckim uczelni.</p>	<p>Propozycja zgłoszona przez Radę Ekspertów ds. Kształcenia Studentów z Niepełnosprawnością:</p> <p>wprowadzenie regulacji zapewniającej możliwość zakwaterowania wraz z asystentem poprzez dodanie w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668) po art. 104, art. 104a w brzmieniu: „Jeśli szczególne potrzeby studenta z niepełnosprawnością, któremu uczelnia przyznała prawo zakwaterowania w domu studenckim, wymagają korzystania ze wsparcia asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością, to takiemu studentowi przysługuje prawo ubiegania się o zakwaterowanie asystenta w domu studenckim uczelni.”</p> <p>Rekomenduję wprowadzenie postulowanego rozwiązania, przez dodanie w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668) art. 104 pkt 3) o treści: „zakwaterowanie asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością,</p>	<p>Proponowany przepis służy zwiększeniu dostępności do kształcenia dla studentów z niepełnosprawnością wymagających wsparcia asystenta osobistego, szczególnie całodobowego.</p>

		jeżeli student z niepełnosprawnością wymaga takiej formy wsparcia”.	
--	--	---	--

Autor: dr inż. Joanna Bartnicka

4.	W ustawie stosuje się pojęcie osoba niepełnosprawna	<p>Rekomenduję zmianę na osoba z niepełnosprawnością</p> <p>Rekomenduję również zdefiniowanie terminów: osoba z niepełnosprawnością oraz osoba ze szczególnymi potrzebami w przypadku użycia obu terminów w ustawie.</p>	
----	---	--	--

Autor: Aleksander Waszkielewicz

5.	<p>Rekomendacja nr 1 (str. 46), 21 (str. 77), 23 (str. 80) i 24 (str. 81)</p> <p>Art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (podstawowy obowiązek uczelni dotyczący osób z niepełnosprawnościami), a także brakujący przepis zapewniający zgodność z Konwencją o prawach osób</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odnieść art. 11 ust. 1 pkt 6 do osób ze szczególnymi potrzebami i dostępności oraz do pełnego udziału w życiu uczelni i społeczności akademickiej celem zgodności z Konwencją i Ustawą o zapewnianiu dostępności... 2. Zamienić w art. 11 ust. 1 pkt. 6 termin „stwarza” na „zapewnia” (rekomendacja nr 23 oraz częściowo nr 1 i 21). Przepis ten otrzymałby brzmienie: „6) zapewnianie osobom ze szczególnymi potrzebami], o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (DzU z 2020 r. 	<p>Naturalnym sposobem na zapewnienie zgodności z Konwencją i Ustawą o zapewnianiu dostępności... jest poszerzenie art. 11 ust. 1 pkt. 6, który stanowi obecnie o podstawowym obowiązku uczelni w odniesieniu do osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>Jednocześnie należy pozostawić bez zmiany art. 365 pkt 6 – przedmiot Funduszu wsparcia osób niepełnosprawnych.</p> <p>Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Fundusz wspiera wydatki uczelni w tym obszarze, a nie zastrękuje środków własnych.</p> <p>Dodatkowo propozycja art. 51¹, podobnego do art.</p>
----	---	---	--

	<p>z niepełnosprawnościami (dalej „Konwencja”) oraz Ustawą o zapewnianiu dostępności...</p>	<p>poz. 1062)] pełnego udziału w życiu uczelni i społeczności akademickiej, w tym w zatrudnieniu, kształceniu, prowadzeniu badań naukowych, działalności kulturalnej i sportowej, w szczególności przez zapewnienie dostępności oraz prowadzenie szkoleń;”</p> <p>3. Dodać przepis dający delegację dla Ministra do określenia standardów dostępności jako drogi do zapewniania warunków do pełnego uczestnictwa w życiu uczelni i społeczności akademickiej, a tym samym zapewniający zgodność z Konwencją o prawach osób z niepełnosprawnościami (oraz Ustawą o zapewnianiu dostępności...).</p> <p>Propozycja takiej regulacji (jako art. 51¹):</p> <p>„1. W celu realizacji zadania, o którym mowa w art. 11 ust. 1 pkt 6, uczelnia zapewnia wdrożenie standardów dostępności.</p> <p>2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi, w drodze rozporządzenia, standardy dostępności, o których mowa w ust. 1, mając na uwadze specyfikę działalności uczelni.”</p>	<p>51 dotyczącego obowiązków w zakresie BHP. Art. 51¹ stanowi wskazanie standardów dostępności jako środka do zapewnienia warunków do pełnego udziału w życiu uczelni i społeczności akademickiej oraz delegację dla Ministra do ich wydania.</p> <p>Ministerstwo opracowało już takie standardy dostępności. Zostały one określone jako „Modele wsparcia uczelni w celu zwiększenia ich dostępności dla osób z niepełnosprawnościami” jako element dokumentacji konkursowej dla konkursów „Dostępna uczelnia” i „Dostępna uczelnia II”. Nie mają jednak one charakteru obowiązkowego.</p> <p>A w samym art. 11 ust. 1 pkt. 6 warto zmienić termin „stwarzanie” na „zapewnianie”. Usunie to rozbieżność z art. 365 pkt. 6. W przedmiocie Funduszu jest mowa właśnie o „zapewnianiu”, a nie „stwarzaniu”. Taka regulacja usunęłaby ten dysonans.</p> <p>Ponadto, termin „zapewnianie” wydaje się bardziej określony, „twardy” (choć nadal postulatyczny, jak stwierdza Ministerstwo).</p> <p>W samej Ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce mamy 63 wystąpienia zapewnić, zapewnianie itp. oraz tylko 2 wystąpienia stwarzać, stwarzanie itp.</p> <p>Byłoby to także zgodne z podejściem zastosowanym w Ustawie o zapewnianiu dostępności... (32 wystąpienia zapewnić, zapewnianie itp. i 1 wystąpienie stwarzać, stwarzanie itp.) oraz Ustawie o dostępności cyfrowej... (32 wystąpienia zapewnić, zapewnianie itp. i 0 wystąpień stwa-</p>
--	---	--	--

			rzać, stwarzanie itp.).
6.	Rekomendacja nr 2 (str. 47)	Pominać rekomendację w zakresie ciągłego dostosowywania strony NCN-u do wymogów ustawy o dostępności cyfrowej....	Podmioty publiczne mają obowiązek zapewnić dostępność swoich stron internetowych. Miało to nastąpić do 23 września br. Zgodność z Ustawą o dostępności cyfrowej... (ze standardem WCAG 2.1) oznacza dostępność informacji cyfrowej dla przywołanych osób niewidomych i słabowidzących oraz z niepełnosprawnością ruchu (manualną).
7.	Rekomendacja nr 25 (str. 25) Art. 85 ust. 2 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (bezwzględne prawo do indywidualnej organizacji studiów oraz urlopu od zajęć)	Dodać w art. 85 ust. 2 do osób posiadających takie uprawnienie (studentek w ciąży oraz studentów/ek będących rodzicami) także osób z niepełnosprawnościami. „2. Studentce w ciąży, i studentowi będącemu rodzicem i studentowi z niepełnosprawnością nie można odmówić zgody na: 1) odbywanie studiów na określonym kierunku i poziomie według indywidualnej organizacji studiów do czasu ich ukończenia – w przypadku studiów stacjonarnych; 2) urlop, o którym mowa w ust. 1 pkt 3.”	Zupełnie nieprzekonywująca jest odpowiedź Ministerstwa, które stwierdza, że „Istnieje wątpliwość, czy istotnie każda forma niepełnosprawności uzasadnia automatyczne wyrażenie zgód, o których mowa w tym przepisie”. Wydaje się, że jest to taka sama wątpliwość jak w przypadku studentek w ciąży oraz studentów/ek – rodziców. Taka jednak gwarancja może być w ogóle przesłanką do podjęcia studiów. Jednocześnie zabezpiecza przed negatywnym działaniem uczelni nieposiadających rozwiniętych Biur ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Poza tym, osoba będąca, na przykład, w kryzysie psychicznym ma ograniczoną możliwość przejścia biurokratycznego procesu ubiegania się o swoje prawa.
8.	Rekomendacja nr 26 (str. 101) Art. 204 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce	Dodać w art. 204 regulację umożliwiającą doktorantowi/ce zawieszenie kształcenia (wzięcie urlopu) ze względu na stan zdrowia. Tym samym dodać w art. 204 ust. 4 w brzmieniu:	Ministerstwo stoi na stanowisku, że ta kwestia była przedmiotem konsultacji dotyczących projektu Ustawy i zatem obecne uregulowania są wystarczające. Cała Ustawa była przedmiotem konsultacji, co nie

		<p>„4. Kształcenie, na wniosek doktoranta [ze szczególnymi potrzebami], jest zawieszane na czas trwania choroby [uniemożliwiającej lub utrudniającej kształcenie].”</p>	<p>oznacza, że teraz nie można wprowadzać do niej zmian.</p> <p>Obecnie Ustawa nie pozwala na korzystanie z urlopu przez doktorantów/ki ze względu na stan zdrowia. Jest to bardzo dyskryminujące dla osób z niepełnosprawnościami, a także osób ze szczególnymi potrzebami (na przykład po wypadkach).</p> <p>Warto wprowadzić taką regulację.</p>
9.	<p>Rekomendacja nr 27 (str. 87)</p> <p>Brak rozwiązań analogicznych dla asystentów/ek osób z niepełnosprawnościami do takiego dla małżonka/i lub dziecka w art. 104 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (możliwość ubiegania się o zakwaterowanie małżonka lub dziecka w domu studenckim)</p>	<p>Wprowadzić regulację zapewniającą możliwość zakwaterowania wraz z asystentem/ką osoby z niepełnosprawnością.</p> <p>Tym samym dodać po art. 104 art. 104a w brzmieniu:</p> <p>„Art. 104a. Jeśli szczególne potrzeby studenta z niepełnosprawnością, któremu uczelnia przyznała prawo zakwaterowania w domu studenckim, wymagają korzystania ze wsparcia asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością, to takiemu studentowi przysługuje prawo zakwaterowania w pokoju z asystentem osobistym osoby z niepełnosprawnością.”</p>	<p>Ministerstwo nie zajęło konkluzywnego stanowiska.</p> <p>W przypadku osób z niepełnosprawnościami wymagających całodobowego wsparcia asystenta/ki pojawia się problem w zakresie zakwaterowania asystenta/ki w domu studenckim. Wiele uczelni decyduje się na takie rozwiązanie, jednak legalność takiego rozwiązania budzi wiele wątpliwości.</p> <p>W związku z tym, że ustawodawca przewidział specjalną regulację umożliwiającą zakwaterowanie w domu studenckim wraz z małżonkiem i dzieckiem, by zapewnić równe prawa osobom z niepełnosprawnością należy wprowadzić analogiczną regulację.</p>

Autor: dr inż. Joanna Bartnicka

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
10.	<p>U S T AWA z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce</p> <p>Art. 11. 1. Podstawowymi zadaniami uczelni są: 6) stwarzanie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w:</p>	<p>6) Stwarzanie osobom niepełnosprawnym ze szczególnymi potrzebami warunków do pełnego udziału w:</p> <p>Odnosząc się do pojęcia „stwarzanie” czy też „zapewnianie” jako pojęcia o charakterze postulatywnym (w przesłanym materiale zawierającym przegląd prawa) należy wskazać art. Art. 49. 1. Uczelnie zapewnia warunki, w tym infrastrukturę, niezbędne do realizacji zadań, o których mowa w art. 11.</p> <p>Ostatecznie więc uczelnia musi zapewnić odpowiednie warunki.</p>	<p>W ustawie o zapewnieniu dostępności zawarta jest definicja osoby ze szczególnymi potrzebami. Uważam, że terminologia powinna być spójna w poszczególnych dokumentach w odniesieniu do przepisów o charakterze ogólnym.</p>
11.	<p>Art. 85. 2. Studentce w ciąży i studentowi będącemu rodzicem nie można odmówić zgody na:</p>	<p>Uważam, że należy rozszerzyć zakres osób, którym nie można odmówić zgód na IOS i urlop o osoby ze szczególnymi potrzebami</p>	

Autor: Aleksander Waszkielewicz

12.	Art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o	Uwzględnić stanowisko Ministerstwa (ob-	Znane jest stanowisko Ministerstwa (poniżej), które
-----	-------------------------------	---	---

	<p>szkolnictwie wyższym i nauce (kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)</p> <p>„4. Jeżeli pozwala na to specyfika kształcenia na studiach na określonym kierunku, część efektów uczenia się objętych programem studiów może być uzyskana w ramach zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość przy wykorzystaniu infrastruktury i oprogramowania zapewniających synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i osobami prowadzącymi zajęcia.”</p>	<p>ok) i dostosować treść tego przepisu.</p> <p>Usunąć „synchroniczną i”, ewentualnie inaczej doprecyzować przepis do stanowiska Ministerstwa.</p> <p>Art. 67 ust. 4:</p> <p>„4. Jeżeli pozwala na to specyfika kształcenia na studiach na określonym kierunku, część efektów uczenia się objętych programem studiów może być uzyskana w ramach zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość przy wykorzystaniu infrastruktury i oprogramowania zapewniających synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i osobami prowadzącymi zajęcia”.</p>	<p>umożliwia edukację zdalną w dobie pandemii oraz hybrydową w każdym czasie. Dotychczasowe brzmienie tego przepisu jest niezgodne z tym stanowiskiem.</p> <p>W przypadku osób ze szczególnymi potrzebami (po wypadkach, w trakcie rekonwalescencji, w trakcie nawrotu choroby, na przykład) zdalny (czasowy) udział w zajęciach na żywo bywa jedyną możliwością udziału w kształceniu.</p> <p>„W opinii Ministerstwa, zajęcia realizowane metodą synchronicznego udziału wykładowcy i studenta/studentów (tj. prowadzone w sposób zapewniający synchroniczną, bezpośrednią interakcję między studentem a nauczycielem w czasie rzeczywistym, umożliwiającą natychmiastowy przepływ informacji) mogą zaliczać się do zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów”.</p>
<p>13.</p>	<p>Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego</p> <p>§ 15 (teczka akt osobowych studenta/ki) ust. 1 (zawartość) i 4 (okres przechowywania)</p>	<p>Doprecyzować lub zmienić § 15 ust. 1 pkt 6 oraz ust. 4.</p> <p>„§ 15. 1. W teczce akt osobowych studenta przechowywane są:</p> <p>(...)</p> <p>6) decyzje dotyczące przebiegu studiów;”</p> <p>„4. Teczki akt osobowych studenta, z wyłączeniem dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a oraz pkt 2-4, przechowywane są w archiwum uczelni przez okres</p>	<p>Decyzje dotyczące przebiegu studiów studentów i studentek korzystających ze wsparcia Biur ds. Osób z Niepełnosprawnościami są przechowywane łącznie z dokumentacją zebraną na potrzeby wydania takiej decyzji (chodzi o decyzje inne niż administracyjne).</p> <p>Zawierają informacje o kryzysach, zaburzeniach, chorobach psychicznych, podłożu tychże (na przykład orientacja seksualna, wyznanie), chorobach jak epilepsja, choroby układu moczowego</p>

		<p>50 lat. Dokumenty, które obejmuje to wyłączenie, brakuje się.”</p> <p>Należy doprecyzować, jakie decyzje składają się na zawartość teczki akt osobowych. Czy są to tylko decyzje administracyjne? Czy wszystkie decyzje? Czy do decyzji należy dołączyć wnioski studenta/ki i całą dokumentację zebraną na potrzeby wydania decyzji?</p> <p>Przy obecnych zapisach i obecnej praktyce wszystkie wnioski studentów/ek, w tym orzeczenia potwierdzające niepełnosprawność, dokumentacja medyczna, są przechowywane przez 50 lat.</p> <p>Należy usunąć z przechowywania (dłuższego niż czas trwania studiów) danych szczególnych.</p> <p>Należy rozważyć ograniczenie okresu przechowywania dokumentów, które nie są krytyczne.</p>	<p>itp.</p> <p>Po pierwsze, perspektywa przechowywania tych danych przez 50 lat (lub jakkolwiek okres wykraczający poza trwanie studiów) zniechęca do ubiegania się o i korzystania ze wsparcia.</p> <p>Po drugie, nie widać uzasadnienia dla przechowywania przez okres przekraczający okres trwania studiów informacji o tym, że osoba przechodziła kryzys psychiczny, miała remisję schizofrenii itp. i z tego powodu mogła zdawać egzaminy w terminie późniejszym.</p> <p>Po trzecie, jest to uregulowanie wątpliwe pod kątem RODO.</p>
14.	§ 12 rozporządzenia w sprawie studiów (kształcenie na odległość)	<p>Uwzględnić stanowisko Ministerstwa (powyżej) i dostosować treść tego przepisu.</p> <p>Usunąć „synchroniczną i” z § 12 ust. 1 pkt. 2, ewentualnie inaczej doprecyzować przepis do stanowiska Ministerstwa.</p> <p>„§ 12. 1. Zajęcia mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształ-</p>	Uzasadnienie jak powyżej.

		cenia na odległość, jeżeli spełniono łącznie następujące wymagania: (...)	
		2) dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania umożliwiają synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia;”.	

Autor: PFRON

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
15.	Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668), art. 11 ust. 1 pkt 6: „Podstawowymi zadaniami uczelni są: (...) stwarzanie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w: a) procesie przyjmowania	Propozycje Stowarzyszenia Forum Dziekanatów oraz Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach: zmiana art. 11. ust 1. pkt 6) Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668) na: "Podstawowymi zadaniami uczelni są: (...) 6) zapewnianie osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami, warunków do pełnego udziału w życiu/funkcjonowaniu uczelni, w szczególności w: zatrudnieniu, rekrutacji, kształceniu i prowadzeniu dzia-	Użycie definicji osób ze szczególnymi potrzebami w kontekście zadań uczelni wydaje się nadmierne i nieuzasadnione. Uczelnie będące podmiotami publicznymi są zobowiązane do zapewniania dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej i cyfrowej osobom ze szczególnymi potrzebami zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności /.../. Jednak z uwagi na ograniczony katalog minimalnych wymagań w ww. ustawie, wskazuje się na potrzebę ich rozszerzenia w odniesieniu do konkretnej części osób ze szczególnymi potrzebami – osób z nie-

	<p>na uczelnię w celu odbywania kształcenia,</p> <p>b) kształceniu,</p> <p>c) prowadzeniu działalności naukowej;"</p>	<p>łalności naukowej.”.</p> <p>Propozycja zgłoszona przez Radę Ekspertów ds. Kształcenia Studentów z Niepełnosprawnością:</p> <p>zmiana art. 11. ust 1. pkt 6) Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668) na: „Podstawowymi zadaniami uczelni są: (...) 6) zapewnianie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w:</p> <p>a) procesie przyjmowania na uczelnię w celu odbywania kształcenia,</p> <p>b) kształceniu,</p> <p>c) prowadzeniu działalności naukowej;"</p> <p>Rekomenduję przyjęcie następującego brzmienia art. 11. ust 1. pkt 6) Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668):</p> <p>"Podstawowymi zadaniami uczelni są: (...) 6) zapewnianie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału we wszystkich obszarach działalności uczelni, w szczególności: a) procesie przyjmowania na uczelnię w celu odbywania kształcenia,</p> <p>b) kształceniu,</p> <p>c) prowadzeniu działalności naukowej;"</p>	<p>pełnosprawnościami, w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668). Proponowany przepis ma na celu zapewnienie pełnej dostępności wszystkich obszarów działalności uczelni. Jednocześnie jego wprowadzenie stanowiłoby realizację Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, w szczególności jej art. 9, art. 24 oraz art. 27.</p>
16.	Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Cen-	Kierunek zmian przepisów proponowany przez Naro-	Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej /.../ obliuguje podmioty publiczne, w tym

<p>trum Nauki:</p> <p>Art. 11 ust. 8-9: „8. W terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia przez Ministra projektu rocznego planu finansowego Centrum Dyrektor zamieszcza ten plan na stronie podmiotowej Centrum w Biuletynie Informacji Publicznej</p> <p>9. W terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia przez Radę projektu rocznego planu działalności Centrum Dyrektor zamieszcza ten plan na stronie podmiotowej Centrum w Biuletynie Informacji Publicznej”;</p> <p>Art. 25 ust. 3: „Ogłoszenia o konkursach na realizację projektów badawczych zamieszcza się w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu ogólnopolskim, na stronie podmiotowej Centrum w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra w Biuletynie Informacji Publicznej oraz udostępnia w</p>	<p>dowe Centrum Nauki:</p> <p>Ciągle dostosowywanie strony podmiotowej Centrum w Biuletynie Informacji Publicznej, a także strony internetowej Centrum do wymogów ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych oraz ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;</p> <p>Należy doprecyzować przepisy ustawy, wskazując że informacja powinna być zamieszczona w miejscu ogólnodostępnym w siedzibie Centrum oraz siedzibie urzędu obsługującego Ministra, a także dostosowana do osób ze szczególnymi potrzebami. Możliwe jest np. odwołanie się do ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;</p> <p>Art. 25 ust. 3 przyjmuje następujące brzmienie: „3. Ogłoszenia o konkursach na realizację projektów badawczych zamieszcza się w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu ogólnopolskim, na stronie podmiotowej Centrum w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra w Biuletynie Informacji Publicznej oraz udostępnia w miejscach ogólnodostępnych w siedzibie Centrum oraz w siedzibie urzędu obsługującego Ministra w sposób zapewniający jej dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.</p>	<p>Narodowe Centrum Nauki do zapewniania dostępności cyfrowej strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, gdzie są publikowane informacje, o których mowa w analizowanych przepisach. Natomiast Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności /.../ zobowiązuje podmioty publiczne, w tym NCN do zapewnienia dostępności komunikacji w formie wnioskowanej przez osobę ze szczególnymi potrzebami. Zatem osoba ta będzie miała możliwość wystąpić o przedstawienie informacji w formacie dla niej dostępnym. Z tego względu, tworzenie dodatkowych przepisów prawa w randze ustawy, odnoszących się bezpośrednio do Narodowego Centrum Nauki oraz ustaw o dostępności cyfrowej i zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami uznaje się za nieuzasadnione.</p>
---	--	---

<p>siedzibie Centrum oraz w siedzibie urzędu obsługującego Ministra”;</p> <p>Art. 26: „Rada ogłasza konkursy na finansowanie stypendiów doktorskich i staży po uzyskaniu stopnia naukowego doktora, w tym terminy i tryb ich przeprowadzania, warunki, jakie muszą spełniać wnioskodawcy, oraz sposób i kryteria oceny wniosków najpóźniej na 3 miesiące przed upływem terminu składania wniosków. Do ogłaszania konkursów stosuje się przepis art. 25 ust. 3”;</p> <p>Art. 31: „Koordynator Dyscyplin zamieszcza na stronie podmiotowej Centrum w Biuletynie Informacji Publicznej informacje o wnioskach złożonych w konkursach na realizację projektów badawczych i wynikach tych konkursów zawierające:</p> <p>1) tytuł złożonego wniosku;</p>	<p>Rekomenduję odstąpienie od wprowadzania zmian.</p>	
--	---	--

<p>2) imię i nazwisko kierownika projektu badawczego oraz nazwę albo imię i nazwisko podmiotu, o którym mowa w art. 27 ust. 1, będącego wnioskodawcą;</p> <p>3) pozycję na liście rankingowej uzyskaną przez projekt badawczy skierowany do finansowania;</p> <p>4) wysokość środków finansowych proponowanych do przyznania na poszczególne projekty badawcze przez Koordynatora Dyscyplin i przyznanych przez Dyrektora;</p> <p>5) nazwę podmiotu realizującego, który zobowiązany jest zatrudnić wnioskodawcę – w przypadku gdy wnioskodawca jest osobą fizyczną”;</p> <p>Art. 35a ust. 6: „Dyrektor zamieszcza, na stronie podmiotowej Centrum w Biuletynie Informacji Publicznej, kwartalną informację o umorzeniach należności finansowych wy-</p>		
--	--	--

	<p>nikających z rozliczenia środków finansowych przyznanych na podstawie art. 33 ust. 1, zawierającą wykaz podmiotów wraz ze wskazaniem wysokości umorzonych kwot i przyczyn umorzenia, do końca miesiąca następującego po zakończeniu kwartału”.</p>		
<p>17.</p>	<p>Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie konkursów na stanowiska Dyrektora i zastępcy Dyrektora Narodowego Centrum Nauki § 5 ust. 1.: „1. Ogłoszenie o konkursie zamieszcza się, w terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia powołania komisji konkursowej, w siedzibie Centrum w miejscu powszechnie dostępnym, na stronie podmiotowej Centrum w Biuletynie Informacji Publicznej oraz co najmniej w jednym tygodniku i trzech dziennikach o zasięgu ogólnopolskim.</p>	<p>Kierunek zmian przepisów proponowany przez Narodowe Centrum Nauki:</p> <p>Należy doprecyzować przepisy ustawy, wskazując że informacja powinna być dostosowana do osób ze szczególnymi potrzebami. Możliwe jest np. odwołanie się do ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;</p> <p>Ciągłe dostosowywanie strony podmiotowej Centrum w Biuletynie Informacji Publicznej, a także strony internetowej Centrum do wymogów ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych oraz ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;</p> <p>§ 12 ust. 4 przyjmuje następujące brzmienie: „4. Wyniki konkursu na stanowisko Dyrektora Centrum podaje się do publicznej wiadomości przez zamieszczenie ich na stronie podmiotowej Centrum w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w siedzibie Centrum w miejscu powszechnie dostępnym i w sposób zapewniający</p>	<p>Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej /.../ obliuguje podmioty publiczne, w tym Narodowe Centrum Nauki (NCN) do zapewniania dostępności cyfrowej strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej (BIP), natomiast Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności /.../ zobowiązuje podmioty publiczne, w tym NCN do zapewnienia dostępności komunikacji w formie wnioskowanej przez osobę ze szczególnymi potrzebami. Obecnie zatem istnieją przepisy zobowiązujące NCN do zapewniania dostępności cyfrowej, w tym BIP, jak i informacyjno-komunikacyjnej oraz architektonicznej. Nie ma wobec tego konieczności wprowadzania dodatkowych zmian prawnych w analizowanym zakresie.</p>

		<p>jej dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w terminie 3 dni od dnia podjęcia przez Radę Centrum uchwały, o której mowa w ust. 2.”.</p> <p>Rekomenduję odstąpienie od wprowadzania zmian.</p>	
18.	<p>Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie konkursów na stanowiska Dyrektora i zastępcy Dyrektora Narodowego Centrum Nauki § 19 ust. 4: „4. Wyniki konkursu na stanowisko zastępcy Dyrektora Centrum podaje się do publicznej wiadomości przez zamieszczenie ich na stronie podmiotowej Centrum w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w siedzibie Centrum w miejscu powszechnie dostępnym, w terminie 3 dni od dnia podjęcia przez Dyrektora Centrum decyzji, o której mowa w ust. 2.”.</p>	<p>Kierunek zmian przepisów proponowany przez Narodowe Centrum Nauki:</p> <p>Należy doprecyzować przepisy ustawy, wskazując że informacja powinna być dostosowana do osób ze szczególnymi potrzebami. Możliwe jest np. odwołanie się do ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;</p> <p>Ciągle dostosowywanie strony podmiotowej Centrum w Biuletynie Informacji Publicznej, a także strony internetowej Centrum do wymogów ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych oraz ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;</p> <p>§ 19 ust. 4 otrzymuje następujące brzmienie: „4. Wyniki konkursu na stanowisko zastępcy Dyrektora Centrum podaje się do publicznej wiadomości przez zamieszczenie ich na stronie podmiotowej Centrum w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w siedzibie Centrum w miejscu powszechnie dostępnym i w sposób zapewniający jej dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze</p>	<p>Obowiązek w zakresie zapewnienia dostępności informacji dotyczących konkursu na stanowisko Dyrektora Narodowego Centrum Nauki (NCN) wynika z Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej /.../ oraz Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności /.../. Wskazane akty prawne jednoznacznie obligują NCN do zapewnienia dostępności cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej, stąd wprowadzanie dodatkowych rozwiązań prawnych w tym zakresie uznaje się za niezasadne.</p>

		<p>szczególnymi potrzebami, w terminie 3 dni od dnia podjęcia przez Dyrektora Centrum decyzji, o której mowa w ust. 2.”</p> <p>Rekomenduję odstąpienie od wprowadzania zmian.</p>	
19.	<p>Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668), art. 365 pkt 6: „zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej;”</p>	<p>Propozycja przedstawiona przez Konferencję Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych:</p> <p>zmiana obecnego brzmienia Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668), art. 365 pkt 6 na: „zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich, w tym także na terenie sal szkoleniowych szpitali klinicznych lub prowadzenia działalności naukowej”;</p> <p>Przyznanie dotacji na dostosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych;</p> <p>Rozszerzenie przeznaczenia środków o studia podyplomowe i inne formy kształcenia;</p> <p>Stworzenie możliwości przeznaczania środków z funduszu osób niepełnosprawnych na wydatki związane np. z zapewnieniem podjazdów, podnośników, miejsc parkingowych, wind; związanych z dostosowaniem na terenie uczelni oraz w domach studenta miejsc i ciągów komunikacyjnych (oznaczenia duktów pieszych) itp.</p> <p>Propozycja przedstawiona przez Uniwersytet Przy-</p>	<p>Wprowadzenie konkretnego odniesienia do szpitali klinicznych bezpośrednio w ustawie wydaje się niezasadne z uwagi na ogólny charakter przepisu, w ramach którego zaproponowano zmianę. Jednocześnie zapewnienie osobom niepełnosprawnym warunków pełnego udziału we wszystkich obszarach działalności uczelni w ramach zmiany art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, wymaga dokonania adekwatnej modyfikacji brzmienia art. 365 pkt 6, w celu umożliwienia sfinansowania realizacji tego zadania. Proponowana treść przepisu obejmuje swoim zakresem wszystkie wydatki bieżące niezbędne do zapewnienia dostępności uczelni dla osób niepełnosprawnych, w tym koszt kształcenia w ramach innych form niż studia lub szkoła doktorska oraz dostosowania budynków i przestrzeni (z wyłączeniem wydatków inwestycyjnych, które mogą być finansowane z dotacji określonej w art. 365 pkt 4 ustawy).</p>

		<p>rodniczo-Humanistyczny w Siedlcach:</p> <p>zmiana obecnego brzmienia Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668), art. 365 pkt 6 na: „zadania związane z zapewnieniem osobom ze szczególnymi potrzebami dostępności i warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej;”</p> <p>Rekomenduję zmianę art. 365 pkt 6 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668), na następującą treść:</p> <p>„zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału we wszystkich obszarach działalności uczelni, w szczególności procesie przyjmowania na uczelnię w celu odbywania kształcenia, kształceniu lub prowadzeniu działalności naukowej”.</p>	
20.	<p>Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668), art. 365 pkt 4: „inwestycje związane z:</p> <p>a) kształceniem,</p> <p>b) działalnością naukową,</p> <p>c) obsługą realizacji zadań</p>	<p>Propozycja przedstawiona przez Konferencję Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych:</p> <p>Doprecyzowanie, że środki dotyczą także kształcenia osób niepełnosprawnych.</p> <p>Rekomenduję, aby nie wprowadzać postulowanych zmian.</p>	<p>Przepisy w obecnym brzmieniu umożliwiają finansowanie inwestycji związanych z kształceniem, w tym osób niepełnosprawnych. Dlatego dodatkowe wyróżnienie określonej grupy osób, na której kształcenie mogą być przeznaczane środki finansowe wydaje się nieuzasadnione.</p>

	<p>NAWA, NCN, NCBiR i Centrum Łukasiewicz,</p> <p>d) realizacją projektów badawczych w ramach celu Sieci Badawczej Łukasiewicz, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz; ”</p>		
21.	<p>Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668), art. 416 ust. 1 pkt 2):</p> <p>„W przypadku gdy niewykorzystane środki finansowe z dotacji, o których mowa w art. 365 pkt 3 lub 6, na koniec poprzedniego roku są równe albo przewyższają kwotę dotacji ustalonej na podstawie algorytmu, o którym mowa odpowiednio w art. 368 ust. 4 lub 5, na dany rok: (...) uczelnia zwraca niewykorzystane środki finansowe z dotacji w kwocie stanowiącej różnicę między stanem środków na</p>	<p>Propozycja przedstawiona przez Konferencję Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych:</p> <p>dla możliwości dokonania niezbędnych zmian w zakresie zwiększenia dostępności dla osób z niepełnosprawnością zmiany wymaga zapis art. 416, który w części dotacji podmiotowej na zadania określone w art. 365 ust. 6 nie przewidywałby konieczności zmniejszenia wysokości otrzymywanej dotacji.</p> <p>Rekomenduję odstąpić od dokonywania zmian we wskazanym zakresie.</p>	<p>Finansowanie zadań, o których mowa w art. 365 pkt 6 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce odbywa się poprzez udzielenie dotacji podmiotowej z przeznaczeniem na wydatki bieżące, natomiast wydatki o charakterze inwestycyjnym finansowane są w ramach dotacji celowej, na podstawie art. 365 pkt 4 wymienionej ustawy. Zaniechanie zwrotu niewykorzystanej dotacji podmiotowej na realizację zadań bieżących związanych z zapewnianiem dostępności działalności uczelni dla osób niepełnosprawnych mogłoby obniżyć efektywność wykorzystania tych środków. Dlatego wprowadzenie postulowanej zmiany wydaje się niezasadne.</p>

	koniec poprzedniego roku a wysokością dotacji ustalonej na podstawie algorytmu na dany rok.”		
22.	<p>Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. 2011 nr 112 poz. 654 z późn. zm.) art. 89 ust. 5 pkt 2):</p> <p>„Umowa, o której mowa w ust. 4, określa co najmniej: (...) środki finansowe należne udostępniającemu z tytułu jej realizacji, sposób przekazywania tych środków oraz zasady ich rozliczeń;”</p>	<p>Propozycja przedstawiona przez Konferencję Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych:</p> <p>zmiana brzmienia art. 89 ust. 5 Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. 2011 nr 112 poz. 654 z późn. zm.) na „Umowa o której mowa w ust. 4 określa co najmniej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) czas trwania umowy i warunki jej wcześniejszego rozwiązania; 2) środki finansowe należne udostępniającemu z tytułu jej realizacji (w tym także na odpowiednie dostosowanie sal szkoleniowych), sposób przekazywania tych środków oraz zasady ich rozliczeń;” <p>Rekomenduję odstąpienie od wprowadzania proponowanych zmian.</p>	<p>Obecne przepisy umożliwiają zawarcie w umowie pomiędzy uczelnią medyczną a podmiotem wykonującym działalność leczniczą informacji o środkach finansowych należnych podmiotowi leczniczemu na odpowiednie dostosowanie sal szkoleniowych. Wskazany przepis określa jedynie minimalny zakres umowy. Dlatego jako zasadne uznaje się odstąpienie od wprowadzania zmian.</p>
23.	<p>Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. 2020 poz. 1062) art. 14 ust. 2 pkt 1) „Do zadań koordynatora do spraw dostępności należy w szczególności: 1) wsparcie osób ze szcze-</p>	<p>Propozycja przedstawiona przez Konferencję Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych:</p> <p>Wprowadzenie regulacji obligujących do zapewnienia dostępności.</p> <p>Rekomenduję rezygnację z wprowadzania proponowanych zmian.</p>	<p>Wskazany przepis dotyczy zadań koordynatora do spraw dostępności, natomiast minimalne wymagania w zakresie zapewniania dostępności zostały określone w art. 6 ustawy. Zapewnienie dostępności przez podmiot publiczny nie może odbywać się wyłącznie poprzez realizację zadań wymienionego koordynatora. Stąd określenie zadania jako wspieranie osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do usług uznaje się za wystarczające.</p>

	gólnymi potrzebami w dostępie do usług świadczonych przez podmiot, o którym mowa w ust. 1;”		
24.	Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668), art. 209 ust. 7 „Doktorant posiadający orzeczenie o niepełnosprawności, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie, o którym mowa w art. 5 oraz art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, otrzymuje stypendium doktoranckie w wysokości zwiększonej o 30% kwoty wskazanej w ust. 4 pkt 1.”	<p>Propozycja przedstawiona przez Instytut Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. Aleksandra Krupkowskiego PAN:</p> <p>Zwiększenie stypendium doktoranckiego na wniosek ponad limit 30% po wykazaniu zwiększonych kosztów utrzymania z tytułu niepełnosprawności. Wymagałoby to wprowadzenia odrębnych regulacji w tym zakresie na poziomie jednostek uprawnionych do przyznawania stypendiów.</p> <p>Rekomenduję rezygnację z wprowadzania proponowanych zmian.</p>	Mając na uwadze przedmiot analizowanej ustawy, zwiększona kwota stypendium przeznaczona jest na ryczałtowe pokrycie dodatkowych kosztów kształcenia. Pozostałe koszty dodatkowe funkcjonowania wynikające z niepełnosprawności finansowane są zgodnie z przepisami zawartymi w odrębnych aktach ustawowych. Ponieważ nie wskazano przykładowego katalogu dodatkowych wydatków wynikających z kształcenia, które przekraczałyby wskazaną kwotę, wydaje się, że zaproponowany poziom zwiększenia stypendium jest w chwili obecnej wystarczający.
25.	Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668), art. 200 ust. 2 „Rekrutacja do szkoły doktorskiej odbywa się w drodze konkur-	<p>Propozycja przedstawiona przez Instytut Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. Aleksandra Krupkowskiego PAN:</p> <p>Wprowadzenie obowiązku doprecyzowania w regulaminie formy egzaminu dla osób z dysfunkcją narządu ruchu, niedosłyszających lub z innymi niepełnosprawnościami znacząco ułatwiłoby dostęp do rekrutacji.</p>	Uregulowania na poziomie ustawy mają charakter ogólny a postulowany obowiązek wynika z art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Rekomenduję brak wprowadzania dodatkowych regulacji szczegółowych, przy utrzymaniu lub wzmocnieniu obowiązku zapewnienia dostępności dla osób niepełnosprawnych procesu przy-

	su na zasadach określonych przez senat albo radę naukową.”	Określenie z góry możliwości przeprowadzenia egzaminu w formie zdalnej lub w formie pisemnej zamiast ustnej w przypadku osób niedosłyszących lub niemych niewątpliwie sprzyjałoby otwarciu procesu rekrutacji dla osób z niepełnosprawnościami. Rekomenduję rezygnację z wprowadzania proponowanych zmian.	mowania na studia przez uczelnie.
26.	Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668)	Propozycja przedstawiona przez Instytut Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. Aleksandra Krupkowskiego PAN: Wprowadzenie obowiązku szczegółowego uwzględnienia potrzeb osób niepełnosprawnych w regulaminie szkoły doktorskiej, np. umożliwienie składania wniosków urzędowych w formie ustnej lub za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. Rekomenduję rezygnację z wprowadzania proponowanych zmian.	Postulowane przepisy zawierają się w zadaniu uczelni określonym art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Dodatkowo podmioty prowadzące szkołę doktorską objęte są obowiązkami w zakresie dostępności wynikającymi z innych przepisów, w tym Ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności /.../. Z tego powodu stosowanie ogólnego brzmienia przepisów w zakresie zapewniania dostępności na poziomie ustawy uważam za właściwe podejście.
27.	Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 o Polskiej Akademii Nauk (Dz.U. 2020 poz. 1796), art. 15 ust. 2 „Zgromadzenie Ogólne Akademii w szczególności: (...) 10) uchwała kodeks etyki pracownika naukowego przedstawiony przez komisję do spraw etyki w nauce.	Propozycja przedstawiona przez Instytut Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. Aleksandra Krupkowskiego PAN: Regulacje dotyczące funkcjonowania osób niepełnosprawnych są wprowadzane na poziomie jednostek naukowych. Przygotowanie wytycznych przez Zgromadzenie Ogólne, na zasadzie analogicznej do Kodeksu Etyki Pracownika Naukowego, pozwoliłoby zunifikować standard obsługi osób niepełnosprawnych we wszystkich jednostkach naukowych, a w niektó-	Wskazany przepis już umożliwia podjęcie uchwały w zakresie funkcjonowania osób niepełnosprawnych w PAN. Wprowadzanie dodatkowych rozwiązań w tym zakresie na poziomie ustawy nie jest zatem konieczne.

		<p>rych sytuacjach znacząco go podnieść.</p> <p>Rekomenduję rezygnację z wprowadzania proponowanych zmian.</p>	
28.	<p>Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668), art. 192 ust. 2 pkt 2 „Senat albo rada naukowa określi sposób postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, w szczególności: zasady ustalania wysokości opłaty za postępowanie”</p>	<p>Propozycja przedstawiona przez Instytut Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. Aleksandra Krupkowskiego PAN:</p> <p>Z uwagi na brak dostępności szkół doktorskich i studiów doktoranckich dla osób niepełnosprawnych, doktoraty dla osób z orzeczoną niepełnosprawnością realizowane są w trybie eksternistycznym. Jeżeli przyczyną realizacji doktoratu w trybie eksternistycznym jest niepełnosprawność, taka osoba powinna być zwolniona z opłat za tryb eksternistyczny.</p> <p>Rekomenduję rezygnację z wprowadzania proponowanych zmian.</p>	<p>Odbywanie studiów doktoranckich w formie eksternistycznej nie gwarantuje jej dostępności. Szkoły doktorskie są zobowiązane do przestrzegania wymogów w zakresie dostępności określonych zarówno w art. 11 ust. 1 pkt 6 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz innych ustaw, w tym Ustawie o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Jednocześnie doktorant może wnioskować o dofinansowanie do pokrycia kosztów kształcenia w ramach Modułu II Aktywny Samorząd. Z tego względu uważam, że wprowadzenie ustawowego zwolnienia z opłat za tryb eksternistyczny nie jest konieczne.</p>
29.	<p>Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz.U. 2019 poz. 848), art. 18 ust. 3 i 4</p> <p>„3. Zapewnienie dostępności cyfrowej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub elementu strony internetowej, lub aplikacji mobilnej podmiotu publicznie-</p>	<p>Propozycja przedstawiona przez Instytut Filozofii i Socjologii PAN:</p> <p>w art. 18 ust. 3 wnioskujemy o zmianę na 1 miesiąc;</p> <p>w art. 18 ust. 4 wnioskujemy o zmianę na 3 miesiące lub o wskazanie, że w okresie przejściowym, np. 2-3 lat termin udostępnienia może ulec wydłużeniu do 3 miesięcy.</p> <p>Rekomenduję rezygnację z wprowadzania proponowanych zmian.</p>	<p>Wnioskowane wydłużenie terminu wpłynęłoby negatywnie na zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Postuluję odstąpienie od wprowadzania przedmiotowych zmian.</p>

	<p>go następuje bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 7 dni od dnia wystąpienia z żądaniem.</p> <p>4. Jeżeli zapewnienie dostępności cyfrowej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub elementu strony internetowej, lub aplikacji mobilnej podmiotu publicznego nie może nastąpić w terminie, o którym mowa w ust. 3, podmiot publiczny niezwłocznie powiadamia osobę występującą z żądaniem o przyczynach opóźnienia oraz terminie, w którym zapewni dostępność cyfrową wskazanej strony internetowej, aplikacji mobilnej lub elementu strony internetowej, lub aplikacji mobilnej, jednak nie dłuższym niż dwa miesiące od dnia wystąpienia z żądaniem.</p>		
--	---	--	--

Dział administracji: administracja publiczna, sprawy wewnętrzne, wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne

Raport przygotowany przez: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Autor: PFRON

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
1.	Ustawa z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 617)	Proponuję dodanie w art. 49a ust. 1 pkt 9) w brzmieniu: „zapewnia dostępność cyfrową systemu teleinformatycznego, w którym centralna ewidencja jest prowadzona, zgodnie z wymogami określonymi w Ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych”, natomiast w art. 49b ust. 1 dodanie pkt 8) o treści: „zapewnia dostępność cyfrową systemu teleinformatycznego, w którym ewidencje paszportowe są prowadzone, zgodnie z wymogami określonymi w Ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych”.	Zapewnienie dostępności cyfrowej centralnej ewidencji i ewidencji paszportowych, o których mowa w art. 49a ust. 1 oraz 49b ust. 1 analizowanej ustawy, zlikwiduje barierę ograniczającą możliwość wykonywania obowiązków służbowych przez osoby z niepełnosprawnością wzroku na stanowiskach, które wymagają korzystania tych ewidencji.
2.	Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach	Proponuję dodanie w art. 5 ust. 2 pkt. 9) o treści “zapewnia dostępność cyfrową systemu teleinformatycz-	Brak wymogu, aby rejestr stanu cywilnego, o którym mowa w ustawie, spełniał wymogi dostępności

	stanu cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 463, 695)	nego, w którym rejestr stanu cywilnego jest prowadzony, zgodnie z wymogami określonymi w Ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych”.	cyfrowej, stwarza bariery dla zatrudnienia osób z niepełnosprawnością wzroku na stanowiskach wymagających obsługi tego rejestru. Dlatego postuluję, aby wprowadzony został zapis o wymogu dostępności cyfrowej.
3.	Ustawa z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2020 r. poz. 332, 695, 875)	Proponuję dodanie w art. 55 ust. 2 pkt 9) o treści: „zapewnia dostępność cyfrową systemu teleinformatycznego, w którym rejestr dowodów osobistych jest prowadzony, zgodnie z wymogami określonymi w Ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych”.	Zapewnienie dostępności cyfrowej rejestru dowodów osobistych ograniczy bariery w wykonywaniu zadań służbowych przez osoby z niepełnosprawnością wzroku.
4.	Ustawa z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2019 r. poz. 1397, 2294, z 2020 r. poz. 695.)	Proponuję uzupełnienie art. 6 ust. 2 ustawy poprzez dodanie pkt 9) w brzmieniu: „zapewnia dostępność cyfrową systemu teleinformatycznego, w którym rejestr PESEL jest prowadzony, zgodnie z wymogami określonymi w Ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych”.	Możliwość wykonywania pracy przy wykorzystaniu rejestru PESEL przez osoby z niepełnosprawnością wzroku wymaga zapewnienia jego dostępności cyfrowej.
5.	Ustawa z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2018 r. poz. 2356, z późn.zm.), art. 71 ust. 6 „O utworzeniu strefy niebez-	Propozycja wskazana przez MSWiA: dodanie w art. 71 ust. 6 zdania drugiego w brzmieniu: „Obowiązek informacyjny, właściwy wójt (burmistrz, prezydent miasta) obowiązany jest realizować również wobec osób mających trudności z komunikowaniem się, w szczególności z wykorzystaniem środków	Bezpośrednie zobowiązanie wójta, burmistrza i prezydenta miasta do przekazania informacji w sposób dostępny zwiększy bezpieczeństwo osób ze szczególnymi potrzebami, wykorzystujących alternatywne formy komunikacji.

	<p>pieczeństwa na obszarach zamieszkałych i wprowadzeniu obowiązku czasowej ewakuacji oraz zakazu wstępu na ten obszar właściwy wójt (burmistrz, prezydent miasta) jest obowiązany poinformować mieszkańców.”</p>	<p>wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz. 1824).”</p> <p>Rekomenduję przyjęcie zmian w proponowanym kształcie.</p>	
6.	<p>Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 2020 poz. 256), art. 73 §1 i §1a: „§ 1. Strona ma prawo wglądu w akta sprawy, sporządzania z nich notatek, kopii lub odpisów. Prawo to przysługuje również po zakończeniu postępowania.</p> <p>§ 1a. Czynności określone w § 1 są dokonywane w lokalu organu administracji publicznej w obecności pracownika tego organu.”</p>	<p>Proponuję dodanie w art. 73 § 1c w brzmieniu:</p> <p>„Na wniosek strony złożony do organu administracji publicznej, możliwe jest zapoznanie się strony z aktami sprawy w formie elektronicznej, poprzez ich przesłanie przez organ za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, na wskazany przez stronę adres elektroniczny”.</p>	<p>Wprowadzenie postulowanej zmiany umożliwi zapoznanie się z aktami sprawy na odległość, co znacznie zwiększy dostępność tej czynności dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się, w tym na wózkach, czy też osób z niepełnosprawnością wzroku. Jest to szczególnie istotne z uwagi na fakt, że ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności /.../ nie wskazuje na wymóg dostępności wewnątrz pomieszczeń podmiotów publicznych a zatem także miejsc, gdzie możliwy jest wgląd do akt.</p>

Działy administracji: zdrowie

Raport przygotowany przez: Ministerstwo Zdrowia

Autor: PFRON

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
1.	Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej (Dz.U. 2013 poz. 1480 z późn. zm.)	<p>Dodanie do wskazanego rozporządzenia nowego świadczenia gwarantowanego, jakim są dzienne domy opieki medycznej.</p> <p>MZ nie wskazało miejsca zmiany we wskazanym rozporządzeniu.</p> <p>Proponuję:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozważenie zakwalifikowania DDOM jako zakładu opiekuńczego, o którym mowa w § 2 pkt 3, tym bardziej, że zakłady wymienione w tym punkcie są zakładami świadczącymi usługi całodobowo. DDOM jest świadczeniem dziennym, dlatego wymaga osobnego zdefiniowania. Doprecyzowania będzie również wymagać wiek osoby kierowanej do DDOM; - zmianę granicznego wieku osoby kierowanej do DDOM (obecnie jest to w szczególności osoby po- 	Powstanie i finansowanie DDOM w ramach środków unijnych miało na celu wypracowanie modelu do wprowadzenia świadczenia, jako systemowego. Ewaluacja ex post zawiera tego typu rekomendacje, natomiast z pewnością DDOM nie jest formą deinstytucjonalizacji.

		<p>wyżej 65 r.ż. – zgodnie z ewaluacją ex post PROJEKTÓW PO WER DOTYCZĄCYCH TWORZENIA I PROWADZENIA DZIENNYCH DOMÓW OPIEKI MEDYCZNEJ - http://www.zdrowie.gov.pl/epublikacje/Pobierz/id/65.htm</p> <p>↓</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmianę zapisu § 4 ust. 1 i pozostałe ustępy, by doprecyzować zakresy przedmiotowe i podmiotowe dotyczące świadczeń właściwych dla DDOM, - rozszerzenie zakresu świadczeń wymienionych w ust. 2 o rehabilitację specjalistyczną i trening samodzielności w odniesieniu do świadczenia DDOM, <p>Proponuję ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie przy kwalifikacji do DDOM narzędzia do oceny funkcjonalnej – ICF (nie tylko skali Barthel), - dodania do zał. nr 1 ww. rozporządzenia podnośnika mobilnego lub sufitowego oraz łóżka z możliwością zmiany pozycji (na pilota), - dodania do zał. nr 4 – lekarza o specjalizacji neurologopeda, - dodanie do zał nr 4 - personel inny – asystent OzN. <p>W sytuacji dodania świadczenia DDOM do świadczeń</p>	
--	--	--	--

		<p>gwarantowanych należy rozważyć wprowadzenia częściowej odpłatności za świadczenie, o którym mowa w Art. 18. Ust. 1. ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1398 z późn.zm.).</p> <p>Inne uwagi do rozporządzenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w zał. nr 4 ust. 1 część A, pozostały personel, pkt 6 lit. a napisano: <i>dopuszcza się możliwość realizacji świadczeń przez osobę, która:</i> <ul style="list-style-type: none"> a) <i>rozpoczęła przed dniem 1 września 2012 r. i ukończyła zasadniczą szkołę zawodową publiczną lub niepubliczną o uprawnieniach szkoły publicznej</i> - brak informacji jakiego rodzaju zadania miałyby świadczyć te osoby, - zał. nr 4 część A, sprzęt medyczny – pkt 1 lit. a proponuję zmianę: <ul style="list-style-type: none"> a) łóżka szpitalne o regulowanej wysokości i możliwości zmiany pozycji ciała, na pilota wyposażone w ruchome barierki zabezpieczające przed wypadnięciem lub zawierające oprzyrządowanie do rehabilitacji, c) sprzęt ułatwiający pielęgnację świadczeniobiorcy: zintegrowany system do higieny ciała, podnośnik, podnośnik sufitowy umożliwiający przemieszczenie chorego do pomieszczeń higienicznych, d) wyposażenie gabinetu rehabilitacyjnego: /.../ oraz podnośnik mobilny, e) wyposażenie gabinetu terapii zajęciowej: stoły do terapii zajęciowej o wysokości regulowanej (dla osób na wózkach, niskorosłych, /.../, umywalkę dostępną dla osób na wózkach, l) kule, laski, balkoniki, chodziki, wózki inwalidzkie, rów- 	
--	--	---	--

		<p>niez z podparciem głowy, inne w zależności od potrzeb pacjenta i rokowań powrotu do samodzielności w wyniku terapii,</p> <p>W zał. nr 4 ust. 2, B. Pielęgniarska opieka długoterminowa domowa - wprowadzenie możliwości (w części Inne warunki udzielania świadczeń Gwarantowanych) <u>możliwości zmniejszenia ilościowego liczby świadczeniobiorców objętych opieką, przebywających pod tym samym adresem zamieszkania</u> (np. w domu pomocy społecznej) – obecnie jest równoważnik 1 etatu przeliczeniowego <i>– pielęgniarka nie może jednocześnie opiekować się więcej niż 12 świadczeniobiorcami.</i></p> <p>Rozważenie możliwość udzielania świadczeń w zakresie pielęgnacji – zmiany pozycji ciała – w domach pacjenta w godzinach ustalonych przez pacjenta.</p>	
<p>2.</p>	<p>USTAWA z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1398, z późn.zm.).</p> <p>Dział I, Rozdział 2, Art. 6. Zadania władz publicznych.</p>	<p>Proponuję dodanie pkt 5 w brzmieniu:</p> <p>5) tworzenie warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia, z poszanowaniem zasad dostępności wynikających z Ustawy z dnia 19.07.2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami)</p>	<p>Doprecyzowanie umiejscowienie proponowanej zmiany. Do zastanowienia -wprowadzenie w definicjach pojęć: minimalne wymagania w zakresie dostępności oraz osoba ze szczególnymi potrzebami</p>

Autor: PFRON

<p>3.</p>	<p>USTAWA z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1398, z późn.zm.).</p> <p>Dział I, Rozdział 2, Art. 8. Zadania władz publicznych.</p>	<p>Proponuję dodanie do zadań powiatu pkt 4a w brzmieniu:</p> <p>4a) inicjowanie działań na rzecz spełniania w podmiotach leczniczych minimalnych wymagań, o których mowa Ustawie z dnia 19.07.2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>Dostępność świadczeń zdrowotnych dla osób ze szczególnymi potrzebami, np. dostępności gabinetów medycznych nadal jest ambitnym zadaniem, a nie prawem. Do części usług medycznych osoba np. z niepełnosprawnością fizyczną nie ma dostępu (za mały gabinet, brak podnośników do transportu pacjenta z wózka na łóżko, itp.). Już na etapie skierowania na badania diagnostyczne/profilaktyczne osoba ze szczególnymi potrzebami powinna – po otrzymaniu takiego skierowania - otrzymać informację, gdzie badanie może wykonać (tzn. otrzymać adekwatne wsparcie techniczne) – tutaj rola rehamenagera bądź sekretarki medycznej, która w krótkiej ankiecie (np. opracowanej na bazie diagnozy Barthel) opisałaby potrzeby techniczne związane z wykonaniem badania u danego pacjenta). Potrzeba może obejmować obecność osoby wspomagającej, podnośnika bądź innego rozwiązania umożliwiającego wykonanie badania.</p>
<p>4.</p>	<p>USTAWA z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1398, z</p>	<p>Proponuję dodanie do zadań własnych samorządu województwa pkt 6 w brzmieniu:</p> <p>4a) koordynacja oraz ocena poziomu spełnienia przez podmioty lecznicze minimalnych wymagań, o których mowa Ustawie z dnia 19.07.2019 r. o zapewnieniu do-</p>	<p>Tylko koordynacja na wszystkich poziomach zwiększania dostępności podmiotów leczniczych do szczególnych potrzeb pacjentów pozwoli na poprawę dostępu i warunków udzielania świadczeń.</p>

	późn.zm.). Dział I, Rozdział 2, Art. 9. Zadania władz publicznych	stępnosci osobom ze szczególnymi potrzebami	
5.	USTAWA z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1398, z późn.zm.). Dział I, Rozdział 2, Art. 11. Zadania władz publicznych	Proponuję dodanie do zadań ministra właściwego do spraw zdrowia zadania z zakresu opracowania minimalnych wymagań dostępu do świadczeń leczniczych, o których mowa w art. 6 pkt 1 i 3 ustawy z <i>dnia 19.07.2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</i>	O ile w zakresie dotyczącym dostępności cyfrowej standardy w postaci ustawy o dostępności cyfrowej są, o tyle dopóki nie zostaną wypracowane standardy dostępności architektonicznej i informacyjno-komunikacyjnej, zadania te są wyzwaniem każdego resortu.
6.	USTAWA z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1398, z późn.zm.). Dział II, Rozdział 1, Art. 18a, ust. 1	Należy wprowadzić zapis do artykułu, który będzie w ramach kontroli uwzględniał obszar dostępności dla pacjentów ze szczególnymi potrzebami. Proponuję dodanie zadania w tym zakresie do zadań wymienionych w ust. 2.	Z informacji medialnych oraz własnych doświadczeń wynika, że z dostępnością dla osób ze szczególnymi potrzebami w wymienionych zakładach jest różnie. Zastrzeżenia dotyczą różnych braków, również dostępności architektonicznej.
7.	USTAWA z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1398, z późn.zm.).	Należy wprowadzić zapis do artykułu, który będzie gwa-	Często zdarza się, że badanie nie może być wy-

	<p>nia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1398, z późn.zm.).</p> <p>Dział II, Rozdział 1, Art. 19a, ust. 1.</p>	<p>rantował pacjentom ze szczególnymi potrzebami, możliwość zapoznania się z harmonogramem przyjęć oraz rejestracji na równi ze wszystkimi pacjentami. Przy tworzeniu harmonogramów powinny zostać uwzględnione szczególne potrzeby pacjentów, w tym pacjentów z niepełnosprawnościami.</p> <p>Proponuję dodanie wymogu informowania pacjentów ze szczególnymi potrzebami w zakresie zapewnienia w danej placówce dostępności miejsca i świadczenia (oferowana pomoc fizyczna lub sprzętowa, informacja dostosowana do potrzeb, itp.).</p>	<p>konane, bo nie ma sprzętu do transportu pacjenta na badanie (z wózka na łóżko). Nie wszystkie oddziały szpitalne mają dostępne łazienki oraz łóżka na pilota. W sytuacji, kiedy przebywanie w łóżku nie jest niezbędne z przyczyn leczniczych, pacjent powinien być przesadzany na wózek, co niestety nie jest stosowane. Przebywanie w jednej pozycji w łóżku, brak możliwości zmiany pozycji ciała, sprzyjają pogarszaniu poziomu samodzielności, powstawaniu odleżyn i zaniedbaniom w higienie).</p>
8.	<p>USTAWA z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1398, z późn.zm.).</p> <p>Dział II, Rozdział 1, Art. 20 ust. 2, pkt 3</p>	<p>Proponuję dodanie do zakresu informacji zawartego w pkt 3 informacji na temat specjalnych potrzeb danego pacjenta.</p>	<p>Wpisanie tego rodzaju informacji zabezpieczy pacjenta przed świadczeniem, które nie będzie mogło być zrealizowane, lub zrealizowane w warunkach nieuwzględniających potrzeb wynikających z niepełnosprawności</p>
9.	<p>USTAWA z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1398, z</p>	<p>Proponuję wykreślenie obu punktów:</p> <p>5) stosunek uzyskiwanych korzyści zdrowotnych do ryzyka zdrowotnego;</p> <p>6) stosunek kosztów do uzyskiwanych efektów zdro-</p>	<p>Wskazane przepisy mogą stanowić zagrożenie nierównego dostępu do świadczeń gwarantowanych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz stanowić naruszenie zobowiązań Polski wynikających z art. 25 oraz art. 10 Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, zgodnie z który-</p>

	późn.zm.). Dział II, rozdział 1a, Art. 31a. ust. 1, pkt 5 i 6	wotnych;	mi osoby z niepełnosprawnością mają zagwarantowane prawo do życia i prawo dostępu do usług opieki zdrowotnej na zasadzie równości z innymi osobami (bez dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność).
10.	USTAWA z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1398, z późn.zm.). Dział II, rozdział 1a, Art. 31e. ust. 1,	Proponuję wprowadzenie zmiany wskazanego przepisu: Art. 31e. 1. Minister właściwy do spraw zdrowia może: 1) usunąć dane świadczenie opieki zdrowotnej z wykazu świadczeń gwarantowanych albo dokonać zmiany poziomu lub sposobu finansowania lub warunków realizacji świadczenia gwarantowanego, działając z urzędu lub na wniosek, 2) dokonać zmiany technologii medycznej, działając z urzędu – uwzględniając kryteria określone w art. 31a ust. 1 oraz przepisy prawa w zakresie niedyskryminacji w dostępie do usług medycznych oraz prawa do życia osób niepełnosprawnych określonego w art. 10 i 25 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.	j.w.
11.	USTAWA z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środ-	Proponuję wpisanie do tego artykułu treści dotyczącej dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami badań diagnostycznych, w tym medycznej diagnostyki laboratoryjnej.	Utrudniony bądź niemożliwy dostęp do badań diagnostycznych dla pacjentów, którzy nie są w stanie samodzielnie zmienić pozycji ciała (np. przesiąść się z wózka na obiekt leczniczy, dia-

	<p>ków publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1398, z późn.zm.).</p> <p>Dział II, rozdział 2, Art. 32</p>		<p>gnostyczny) – przede wszystkim odnosi się do świadczeń w systemie ambulatoryjnym. Dotyczy to w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) braku placówek/bazy placówek świadczących usługę dla osób z ciężką niepełnosprawnością fizyczną b) braku możliwości otrzymania informacji, która ewentualnie placówka świadczy usługę wraz z pomocą w postaci podnośnika lub innym sposobem wsparcia, c) dotarcia do takiej placówki/gabinetu: karetki nie mają możliwości wjechania do nich wózkiem elektrycznym, w większości miast i gmin nie ma transportu specjalistycznego od drzwi do drzwi, d) możliwości przemieszczania się wewnątrz placówki – nawet jeżeli wjazd do niej jest bez barier, możliwość dostania się do gabinetów często graniczy z cudem – wąskie korytarze, bardzo małe gabinety diagnostyczne, brak wind, e) braku placówek/bazy placówek świadczących usługę dla osób z ciężką niepełnosprawnością fizyczną;
12.	USTAWA z dnia 27 sierp-	Proponuję dodanie do zakresu informacji zawartego w	Wpisanie tego rodzaju informacji zabezpieczy

	<p>nia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1398, z późn.zm.).</p> <p>Dział II, rozdział 2, Art. 32b. ust. 4, pkt 1</p>	<p>pkt 1 informacji na temat specjalnych potrzeb danego pacjenta.</p>	<p>pacjenta przed świadczeniem, które nie będzie mogło być zrealizowane, lub zrealizowane w warunkach nieuwzględniających potrzeb wynikających z niepełnosprawności.</p>
13.	<p>USTAWA z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1398, z późn.zm.).</p> <p>Dział II, rozdział 2, Art. 33 ust. 5</p>	<p>Proponuję w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 33 ust. 5 wskazać obowiązek zawarcia formularza o sposobie zamieszczania informacji o dostępności obiektów i świadczeń dla osób ze szczególnymi potrzebami.</p>	<p>Wydaje się zasadne opracowanie wzoru formularza zawierającego informacje o zapewnianiu dostępności zarówno obiektu, jak i świadczeń (np. podnośnik do transportu osób na wózkach umożliwiający skorzystanie z hydroterapii).</p>
14.	<p>USTAWA z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1398, z późn.zm.).</p>	<p>Należy rozważyć rozszerzenie zapisu o kwestie zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.</p> <p>Proponuję korektę art. 35:</p> <p>Art. 35. Świadczeniobiorcy przyjętemu do szpitala lub innego zakładu leczniczego podmiotu leczniczego wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne</p>	<p>Zapewnienie warunków do odbywania hospitalizacji dla pacjentów ze szczególnymi potrzebami.</p>

	Dział II, rozdział 2, Art. 35.	i całodobowe świadczenia zdrowotne w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej oraz przy wykonywaniu zabiegów leczniczych i pielęgnacyjnych, diagnostycznych i rehabilitacyjnych przez podmioty uprawnione do udzielania świadczeń, a także przy udzielaniu przez te podmioty pomocy w stanach nagłych, zapewnia się bezpłatnie leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, urządzenia techniczne ułatwiające obsługę pacjenta oraz komunikowanie się z pacjentem i wyroby medyczne, jeżeli są one konieczne do wykonania świadczenia.	
15.	USTAWA z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1398, z późn.zm.). Dział IVA, art. 95a, ust. 1	Proponuję rozszerzenie przedmiotowe art. 95a ust. 1 Art. 95a. 1. Dla obszaru województwa sporządza się regionalną mapę potrzeb zdrowotnych, zwaną dalej „Mapą Regionalną”, uwzględniającą specyfikę potrzeb zdrowotnych społeczności lokalnych z uwzględnieniem osób ze specjalnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.	Mapy potrzeb powinny uwzględniać potrzeby specyficzne określonych grup osób.
16.	USTAWA z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1398, z późn.zm.).	Proponuję dopisanie specjalizacji w dziedzinie neurourologii.	O potrzebie powrotu do oddziałów specjalistycznych w dziedzinie neurourologii mówią środowiska osób po URK oraz specjaliści w dziedzinie, np. prof. Radziszewski. Do dyskusji, czy do poziomu szpitali II, czy III stopnia

	Dział IVB, art. 95l, ust. 4 pkt 2/3		
17.	<p>USTAWA z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1398, z późn.zm.).</p> <p>Dział VI, Art. 136, ust. 1 i ust. 2 oraz art. 137 ust. 1.</p>	Proponuje uwzględnić we wskazanych fragmentach ustawy obowiązków dotyczących zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.	Kwestie zapewnienia dostępności nie tylko obiektów, ale przede wszystkim świadczeń jest przedmiotem problemowym poruszonym przez środowiska osób z niepełnosprawnościami. Obowiązek wynika z Art. 25 Konwencji ONZ o prawach ON.
18.	<p>USTAWA z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1398, z późn.zm.).</p> <p>Dział VI, Art. 148, ust. 1.</p>	Należy rozważyć możliwość wprowadzenia punktów premiujących placówki, które zapewniają wyższe standardy dostępności oraz określić minimalne wymagania i standardy wyższe..	j.w.
19.	<p>Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 295)</p> <p>Art. 2, ust. 1 lub 2</p>	<p>Proponuję wprowadzenie w definicjach pojęć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostępność, - osoba ze szczególnymi potrzebami, - minimalne wymagania z zakresu dostępności 	

<p>20.</p>	<p>Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 295)</p> <p>Art. 22 ust. 2 i 3</p>	<p>W zakresie dostępności istotnym wydaje się wydanie nowego rozporządzenia na podstawie Art. 22 ust. 3., który reguluje kwestie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, kierując się potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego pacjentów, a także rodzajem wykonywanej działalności i zakresem udzielanych świadczeń zdrowotnych.</p> <p>Wydanie przedmiotowego rozporządzenia jest też istotne z punktu widzenia realizacji Art. 18, 19, 19a niniejszej ustawy.</p> <p>Proponuję opracowanie w konsultacji z partnerami społecznymi projektu rozporządzenia /.../ oraz</p> <p>- uzupełnienie w art. 22 ust. 2:</p> <p>2. Wymagania, o których mowa w ust. 1, dotyczą w szczególności warunków:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ogólnoprzestrzennych; 2) sanitarnych; 3) instalacyjnych; 4) dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. <p>- uzupełnienie w art. 22 ust. 3, 4c i 5:</p> <p>3. Minister właściwy do spraw zdrowia, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Lekarskiej, Naczelnej Rady Pie-</p>	<p>Propozycja rozporządzenia była poddana konsultacjom społecznym – jednakże została wycofana z uwagi na finansowe zastrzeżenia dotyczące wymogów określonych w rozporządzeniu.</p> <p>Był to projekt Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24.01.2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą</p>
-------------------	---	--	--

		<p>łęgniarek i Położnych, Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych oraz Krajowej Rady Fizjoterapeutów, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, kierując się potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego pacjentów oraz dostępności dla pacjentów ze szczególnymi potrzebami, a także rodzajem wykonywanej działalności i zakresem udzielanych świadczeń zdrowotnych.</p> <p>4c. Standardy organizacyjne opieki zdrowotnej dotyczą sposobu sprawowania opieki nad pacjentem z uwzględnienie szczególnych potrzeb, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami lub wykonywania czynności związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych.</p> <p>5. Minister właściwy do spraw zdrowia może określić, w drodze rozporządzenia, standardy organizacyjne opieki zdrowotnej w wybranych dziedzinach medycyny lub w określonych podmiotach wykonujących działalność leczniczą, kierując się potrzebą zapewnienia odpowiedniej jakości świadczeń zdrowotnych oraz dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.</p>	
--	--	--	--

Autor: Aleksander Waszkielewicz

<p>21.</p>	<p>Rekomendacja Ministerstwa nr 2 (str. 93)</p> <p>Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej art. 24 ust. 2 i 2a</p> <p>Dodanie ust. 2b:</p> <p>„2b. Pacjent będący osobą ze szczególnymi potrzebami, o której mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. poz. ...) ma prawo do otrzymania informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 4, 9, 11 i 12 oraz art. 23a ust. 1, w zrozumiałym dla niego sposób, w szczególności z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz.</p>	<p>Należy zapewnić dostępność wszystkich informacji, a nie tylko wybranych.</p> <p>Być może rozwiązaniem byłoby poprzedzenie odwołań do konkretnej informacji wyrażeniem „w szczególności”.</p>	<p>Proponowany przepis ogranicza prawo do otrzymania informacji w formie dostępnej do pewnego typu informacji. Zgodnie z Ustawą o zapewnianiu dostępności... osoba ze szczególnymi potrzebami może żądać zapewnienia komunikacji w dostępnej dla niej formie. Komunikacji może dotyczyć każdej informacji. Podobnie art. 14 ustawy o języku migowym... zapewnia dostęp do dokumentów w formie dostępnej żądanej przez osobę uprawnioną (osobę ze szczególnymi potrzebami w zakresie komunikacji).</p>
------------	---	---	---

	1824).”		
22.	<p>Rekomendacja Ministerstwa nr 8 (str. 118)</p> <p>Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, art. 9, 11 i 27</p>	<p>Rozszerzyć przekazywanie informacji i komunikację z pacjentem/ką ze szczególnymi potrzebami nie tylko w formach dostępnych, ale także w sposób zrozumiały (jak w propozycjach innych resortów).</p>	<p>Dużym problemem jest hermetyczność języka medycznego i w praktyce nieuzyskanie informacji przez pacjentów/ki mimo ich przekazania przez personel medyczny.</p>
23.	<p>Rekomendacja Ministerstwa nr 9 (str. 122)</p> <p>Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1398) o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych</p>	<p>Jak wyżej.</p>	<p>Jak wyżej.</p>
24.	<p>Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie badań lekarskich kandydatów do szkół ponadpodstawowych lub wyższych i na kwalifikacyjne kursy zawodowe, uczniów i słuchaczy tych szkół, studentów, słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych oraz doktorantów</p> <p>§ 1 (osoby badane)</p>	<p>Doprecyzować (lub dokonać zmiany), by określać czynniki szkodliwe, uciążliwe i niebezpieczne dla zdrowia (dalej „czynniki szkodliwe”) w kontekście kształcenia, a nie tylko praktycznej nauki zawodu (analogicznie jak w pkt. 2 odnośnie do doktorantów/ek).</p> <p>W ten sposób usunie się rozbieżność z kolejnymi przepisami, które odnoszą się alternatywnie do praktycznej nauki zawodu lub kształcenia (jak § 3 ust. 2 pkt 3, § 4 ust. 1 pkt 1, § 4 ust. 3 pkt 4 i 6, § 4 ust. 4).</p> <p>Uwzględnić w pkt. 2 kandydatów/ki do szkół doktorskich oraz doktorantów/ki (obecnie tylko doktoranci/ki są uwzględnieni/one).</p>	<p>Czynniki szkodliwe występują nie tylko w trakcie praktycznej nauki zawodu, ale w trakcie całego kształcenia. Zatem uczniowie / uczennice, studenci/ki, doktoranci/ki itp. narażeni/one są na czynniki szkodliwe na czynniki szkodliwe także poza praktyczną naukę zawodu. Poza tym, w przypadku szkół wyższych trudnym jest dokonanie podziału zajęć na te, które są związane z praktyczną nauką zawodu, i te, które nie są.</p> <p>Druga zmiana jest potrzebna, by móc zapewnić kształcenie w szkole doktorskiej na etapie przyjmowanie do szkoły doktorskiej, a nie zderzać się z tym problemem dopiero po rozpoczęciu kształcenia.</p>

<p>25.</p>	<p>Rozporządzenie jw. § 4 ust. 3 (treść zaświadczenia lekarskiego)</p>	<p>Wskazać w zaświadczeniu lekarskim czynniki szkodliwe, które powodują przeciwwskazania zdrowotne do kształcenia, a także ewentualnie ich maksymalne natężenie lub stężenie – w celu umożliwienia jednostce edukacyjnej ich wyeliminowania lub ograniczenia (by zapewnić warunki danej osobie warunki do kształcenia).</p>	<p>Zwykle, jeśli na danym kierunku studiów występują czynniki szkodliwe, to jest ich więcej niż 1.</p> <p>Uczelnia otrzymując informację o istnieniu przeciwwskazań zdrowotnych, nie posiada wiedzy, które czynniki szkodliwe konkretnie powodują te przeciwwskazania. Zatem nie ma wiedzy, które czynniki szkodliwe należy eliminować, by umożliwić danej osobie kształcenie.</p> <p>Eliminacja czynników szkodliwych może być bardzo prosta. Czynniki szkodliwe mogą dotyczyć przedmiotów obieralnych lub fakultatywnych. Dodatkowo, edukacja wyższa w dobie pandemii pokazała, że można realizować kształcenie wszystkich studentów i studentek bez narażania kogokolwiek na czynniki szkodliwe (edukacja zdalna). Jednak uczelnia powinna mieć wskazówkę, na jakich czynnikach się skupić (edukacja zdalna na wszystkich przedmiotach nie wydaje się optymalnym rozwiązaniem).</p>
-------------------	--	---	--

Autor: PFRON

<p>26.</p>	<p>Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 295)</p> <p>Art. 23 i 24</p>	<p>W art. 23 albo w 24 należy wprowadzić regulacje, które zobowiążą dyrektora podmiotu do uwzględnienia w regulacjach wewnętrznych prawa wstępu i korzystania oraz ogólnych zasad postępowania z psem asystującym.</p> <p>Proponuję rozważyć tą propozycję pod kątem względów epidemiologicznych. Miejsce uwzględnienia propozycji to art. 24 ust. 1</p>	<p>Zakażenia szpitalne są częste, dlatego należy wyeliminować źródła roznoszenia bakterii, które mogą powodować zagrożenia dla innych pacjentów.</p>
-------------------	---	--	--

Dział administracji: rozwój regionalny

Raport przygotowany przez: Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

Autor: PFRON

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
1.	<p>Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz.U. 2020 poz. 818) art. 5 ust 3: „Projekt wytycznych i ich zmian jest przekazywany do zaopiniowania:</p> <p>1) instytucjom zarządzającym;</p>	<p>Propozycja przekazana przez MFiPR:</p> <p>wskazanie Rady Dostępności jako ciała obligatoryjnie objęte procedurą konsultacji, poprzez dodanie w art. 5 ust. 3 ppkt 5)</p> <p>„podmiotom działającym na rzecz dostępności, których przedstawiciele wchodzi w skład Rady Dostępności o której mowa w art. 13 ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami z dnia 19 lipca 2019 r.”</p> <p>Rekomenduję przyjęcie proponowanych zmian.</p>	<p>Wprowadzenie postulowanej zmiany zapewni uwzględnienie kwestii związanych z dostępnością w procesie zmian legislacyjnych.</p>

	<p>2) ogólnopolskim organizacjom jednostek samorządu terytorialnego, tworzącym stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (...);</p> <p>3) organizacjom związkowym i organizacjom pracodawców, reprezentatywnym (...);</p> <p>4) organizacjom pozarządowym, ich związkom i porozumieniom, których przedstawiciele wchodzi w skład Rady Działalności Pożytku Publicznego (...).”</p>		
2.	<p>Ustawa z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r. (Dz.U. 2020 poz. 694) art. 16. „W celu ograniczenia negatywnego wpływu wystąpienia COVID-19 na realizację zadań komisji oceny projektów, o której mowa w art. 44 ust. 1, oraz komitetów monitorujących:</p>	<p>Propozycja przekazana przez MFiPR:</p> <p> dodanie zapisu dot. stosowania przepisów wynikających z ustawy o dostępności cyfrowej.</p> <p>Rekomenduję wprowadzenie postulowanej zmiany poprzez ustanowienie obecnej treści art. 16, jako ust. 1 tego artykułu oraz dodanie ust. 2 w brzmieniu:</p> <p>„Wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej w pracach komisji oceny projektów oraz komitetów monitorujących, o których mowa w ust. 1 odbywa się przy zachowaniu wymagań z zakresu dostępności określonych w Załączniku do ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych</p>	<p>Przepis wprowadza wymóg zapewnienia dostępności cyfrowej w komunikacji elektronicznej komisji oceny projektów oraz komitetów monitorujących eliminując ewentualne bariery w tym zakresie utrudniające uczestnictwo w tych gremiach osobom ze szczególnymi potrzebami.</p>

	<p>1) komisja oceny projektów może dokonywać oceny spełnienia kryteriów wyboru projektów przez projekty uczestniczące w konkursie, poza miejscem stałego dokonywania tej oceny (praca zdalna) lub z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej;</p> <p>2) członkowie komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy wdrożeniowej, mogą realizować zadania w trybie pracy zdalnej lub podejmować decyzje w trybie obiegowym.”</p>	<p>(Dz.U. 2019 poz. 848).”</p>	
--	---	--------------------------------	--

<p>3.</p>	<p>Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. 2020 poz. 1062), art. 14.: „Każdy organ władzy publicznej, w tym organ administracji rządowej i samorządowej, organ kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sądy i trybunały, wyznacza co najmniej jedną osobę pełniącą funkcję koordynatora do spraw dostępności.”</p>	<p>Propozycja przekazana przez MFiPR:</p> <p>podmioty wymienione w art. 3 ustawy powinny zostać zobowiązane do powołania koordynatora dostępności.</p> <p>Rekomenduję wprowadzenie postulowanych zmian.</p>	<p>Dzięki obecności koordynatora ds. dostępności w każdym podmiocie publicznym osoby ze szczególnymi potrzebami będą konkretną informację, do kogo mogą zwrócić się w kwestiach dostępności w danym podmiocie. Jednocześnie koordynator ds. dostępności będzie mógł też wspierać podmiot publiczny w realizacji zadań określonych w ustawie.</p>
-----------	---	---	--

Autor: Aleksander Waszkielewicz

<p>4.</p>	<p>Rekomendacja Ministerstwa nr 3 (str. 134)</p> <p>Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (ustawa wdrożeniowa)</p> <p>Art. 14 ust. 10</p> <p>10. Komitet monitorujący realizuje w szczególności</p>	<p>Dodać w kontekście przedstawicieli/ek podmiotów wchodzących w skład komitetu monitorującego zapewnienie im nie tylko stosowania racjonalnych usprawnień (nie dostosowań), ale przede wszystkim uwzględnianie uniwersalnego projektowania.</p>	<p>Projektując, planując i realizując prace komitetów monitorujących należy w pierwszej kolejności uwzględniać uniwersalne projektowanie. Dopiero, gdy to podejście nie zapewni dostępności, można sięgnąć po stosowanie racjonalnych usprawnień.</p> <p>Należy pamiętać, że uniwersalne projektowanie ma prymat nad racjonalnymi usprawnieniami. Racjonalne usprawnienia mają charakter drugorzędny w stosunku do uniwersalnego projektowania.</p>
-----------	--	--	---

	<p>zadania, o których mowa w art.49 i art. 110 rozporządzenia ogólnego, w tym zatwierdza kryteria wyboru projektów, uwzględniając art. 125 ust. 3 lit. a rozporządzenia ogólnego.</p>		
5.	<p>Rekomendacja Ministerstwa nr 6 (str. 136)</p> <p>Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p> <p>Art. 6 pkt 3 lit. d</p> <p>„d) zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.”</p>	<p>Doprecyzować, że chodzi o formę dokumentową (w rozumieniu Kodeksu cywilnego).</p>	<p>Ministerstwo proponuje:</p> <p>„Doprecyzowanie zapisu, że wniosek może zostać złożony w formie papierowej lub elektronicznej”.</p> <p>W rozumieniu Kodeksu cywilnego (art. 78¹) forma elektroniczna oznacza postać elektroniczną z kwalifikowanym podpisem elektronicznym, który nie jest rozpowszechniony.</p> <p>Forma elektroniczna nie oznacza postaci elektronicznej, co zapewne Ministerstwo miało na myśli.</p> <p>Forma dokumentowa wydaje się odpowiednia. Ewentualnie można by mówić o postaci elektronicznej.</p>
6.	<p>Rekomendacja Ministerstwa nr 8 (str. 137)</p> <p>Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p> <p>Art. 30 pkt 2</p>	<p>Jak wyżej.</p>	<p>Jak wyżej.</p>

	<p>„2. Wniosek o zapewnienie dostępności jest wnoszony do podmiotu publicznego, z którego działalnością jest związane żądanie zapewnienia dostępności zawarte we wniosku.”</p>		
--	--	--	--

Autor: Rada Działalności Pożytku Publicznego (RDPP)

L.p.	Wskazanie /aktu prawnego/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
7.	<p>Ustawa o Dostępności</p> <p>Ustawa z 19 sierpnia 2011 o języku migowym i innych środkach komunikowania się</p>	<p>Osoby niedowidzące lub niewidome powinny uzyskać opiekę prawną w formie analogicznej do tej, z jakiej mogą korzystać osoby niesłyszące lub niedosłyszące.</p> <p>Wskazane by było wprowadzenie procedury oświadczenia woli w przypadku ww. osób.</p>	<p>Dysfunkcje wzroku są istotnym powodem ograniczeń w zakresie komunikacji.</p> <p>Doregulowania m.in. wymaga sprawa oświadczenia woli w przypadku osób z dysfunkcją widzenia. Takim przypadkiem jest zgoda pacjenta na udzielenie mu świadczenia zdrowotnego. Procedura w tym zakresie musi być transparentna i obejmować ściśle określone czynności medyczne. Powinna dotyczyć poszczególnych faz leczenia, metod diagnostycznych, sposobu leczenia i postępowania po zakończeniu leczenia. Zgoda pacjenta powinna być świadoma, po uzyskaniu od lekarza wyczerpujących i zrozumiałych wyjaśnień.</p>

L.p.	Wskazanie /aktu prawne-go/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
8.	Ustawa o dostępności	<p>Rekomenduję konieczność nałożenia na architektów obowiązku składania razem z projektem oświadczenia, w którym autor potwierdza, że jego projekt jest zgodny z wszelkimi przepisami prawa budowlanego i Unii Europejskiej w kwestii dostępności</p> <p>Projektantom, którzy nie spełnią tego warunku pomimo złożonego oświadczenia powinno grozić odebranie uprawnień.</p>	Osoby ze szczególnymi potrzebami mają prawo do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Bariery architektoniczne nie powinny być powodem wykluczenia i ograniczania dostępności ww. osób.

Autor: PFRON

L.p.	Wskazanie /aktu prawne-go/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
9.	Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. 2020 poz. 1062), art. 6 pkt 3 ppkt d): „zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z	<p>Propozycja przekazana przez MFiPR:</p> <p>doprecyzowanie zapisu, że wniosek może zostać złożony w formie papierowej lub elektronicznej.</p> <p>Rekomenduję odstąpienie od wprowadzania zmian na obecnym etapie.</p>	Regulacje w zakresie możliwości składania wniosków w różnych formach uregulowane są w przepisach odrębnych, w tym Ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 2020 poz. 256). Wydaje się, że rozwiązania prawne obowiązujące w tym zakresie są obecnie wystarczające.

	podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.”		
10.	Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. 2020 poz. 1062), art. 30 pkt 2.: „Wniosek o zapewnienie dostępności jest wnoszony do podmiotu publicznego, z którego działalnością jest związane żądanie zapewnienia dostępności zawarte we wniosku”.	<p>Propozycja przekazana przez MFiPR:</p> <p>uzupełnienie zapisu, że wniosek może zostać złożony w formie papierowej lub elektronicznej.</p> <p>Rekomenduję wprowadzenie zmiany przepisów poprzez uzupełnienie art. 30 ust. 5 i nadanie mu brzmienia:</p> <p>„W postępowaniu w przedmiocie wniosku o zapewnienie dostępności nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów dotyczących wyłączenia pracowników organu, doręczeń, sposobu obliczania terminów, wnoszenia podań, uzupełniania braków formalnych i przekazywania wniosku zgodnie z właściwością”.</p>	Zastosowanie w postępowaniu w przedmiocie wniosku o zapewnienie dostępności przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego w zakresie wnoszenia podań zagwarantuje możliwość składania wniosków w różny sposób, zwiększając dostępność tej procedury dla osób ze szczególnymi potrzebami.
11.	Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. 2020 poz. 1062), art. 32 ust. 1.: „W przypadku gdy podmiot, o którym mowa w art. 30 ust. 2, nie zapewnił wnioskodawcy dostępności (...) wnioskodawcy służy prawo złożenia skargi na brak dostępności, zwanej dalej	<p>Propozycja przekazana przez MFiPR:</p> <p>– uzupełnienie przepisów o możliwe sposoby złożenia skargi.</p> <p>Rekomenduję odstąpienie od wprowadzania zmian.</p>	Zgodnie z art. 33 analizowanej ustawy, „W zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie do postępowań w sprawach skarg stosuje się przepisy działów I i II ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego”. Wskazana ustawa zawiera katalog sposobów wnoszenia podań, zatem nie ma potrzeby wprowadzania dodatkowych regulacji w tym zakresie.

	„skargą”.		
--	-----------	--	--

Działy administracji: kultura fizyczna*

Obecnie dział kultura fizyczna w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Raport przygotowany przez: Ministerstwo Sportu

Autor: PFRON

L.p.	Wskazanie /aktu prawne-go/przepisu, do którego odnosi się rekomendacja	Treść rekomendacji	Uzasadnienie
1.	Propozycja zgłoszona przez Polski Komitet Paraolimpijski: „Minister właściwy do spraw kultury fizycznej może zlecić Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, będącej fundacją Skarbu Państwa, realizację zadań w zakresie kultury fizycznej w ramach programów Unii Europejskiej dotyczących kształcenia, szkolenia, młodzieży i	Rekomenduję nie wprowadzać dodatkowego zapisu zgodnie z opinią MS	Fundacja realizując programy UE jest również zobowiązana do zapewnienia równego traktowania osób z niepełnosprawnościami (jako realizacja polityki horyzontalnej UE)

	sportu oraz zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjnej obiektów sportowych oraz kanałów informacyjnych obiektów		
2.	Raport „Wdrażanie Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych – wspólna sprawa”, dotyczących kultury fizycznej.	Rekomenduję nie wprowadzanie zapisu dodatkowego dotyczącego włączania osób ze szczególnymi potrzebami do zadań uczniowskich klubów sportowych	Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Sportu